

Міністерство освіти та науки України
Тернопільський національний педагогічний університет імені
Володимира Гнатюка

Факультет іноземних мов
Кафедра теорії і практики перекладу

Кваліфікаційна робота

**ПОЛІТИЧНИЙ ДИСКУРС В АНГЛІЙСЬКОМОВНИХ МЕДІА:
ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ ІДЕОЛОГІЧНОГО
ЗАБАРВЛЕННЯ**

Спеціальність 035 Філологія
Освітня програма «Англійсько-український переклад»

Здобувача другого (магістерського)
рівня вищої освіти
Легкої Лілії Володимирівни

НАУКОВИЙ КЕРІВНИК:
кандидат філологічних наук, доцент
Іванців Оріслава Володимирівна

РЕЦЕНЗЕНТ:
кандидат філологічних наук, доцент
Кебало Микола Степанович

Тернопіль – 2025

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ ТА ЙОГО ПЕРЕКЛАДУ.....	10
1.1. Поняття політичного дискурсу: структура, функції та жанрова специфіка.....	10
1.2. Ідеологічне забарвлення в політичному дискурсі: мовні засоби вираження та впливу.....	16
1.3. Лінгвістичні особливості перекладу політичного дискурсу у світлі сучасної перекладознавчої парадигми.....	23
Висновки до розділу 1.....	34
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ АНГЛІЙСЬКОМОВНОГО ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ.....	35
2.1. Специфіка відображення політичної риторики у британських та американських медіа.....	35
2.2. Маніпулятивні стратегії у політичних текстах та їх лінгвістичні маркери.....	48
2.3. Особливості ідеологічного впливу в сучасних політичних новинах англійськомовного інформаційного простору.....	54
Висновки до розділу 2.....	59
РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ ІДЕОЛОГІЧНОГО ЗАБАРВЛЕННЯ.....	61
3.1. Стратегії перекладу та адаптації політичної термінології і риторики.....	61
3.2. Труднощі відтворення ідеологічно маркованих елементів в політичних текстах.....	68

Висновки до розділу 3.....	75
ВИСНОВКИ.....	76
CONCLUSIONS.....	79
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	82
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ.....	86

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. У сучасному глобалізованому інформаційному середовищі політичний дискурс відіграє надзвичайно важливу роль у формуванні громадської думки, трансляванні ідеологічних концептів та впливі на політичну свідомість мас. Особливе місце в цьому процесі належить англійськомовним медіа, які значною мірою домінують на міжнародній арені та задають тон політичним наративам. Переклад політичного дискурсу, зокрема, з англійської мови на українську, потребує не лише високого рівня мовної компетентності, а й глибокого розуміння ідеологічного навантаження, що закладене у тексті, а також засобів його адекватного збереження у цільовій мові. Саме тому проблема точного і водночас ідеологічно нейтрального або навпаки – маркованого – відтворення політичних текстів залишається однією з найбільш складних і актуальних у сучасному перекладознавстві.

У науковій літературі мовні засоби вираження ідеологічного впливу розглядаються як багатовимірні феномени, що поєднують лексико-граматичні вибори, риторичні стратегії, прагматичні маркери та просодичні параметри, які в сукупності конструюють смисли та задають домінантні інтерпретації соціальної реальності. У межах критичного дискурсивного аналізу (N. Fairclough, T. van Dijk) підкреслюється, що дискурсивні практики функціонують як механізми відтворення влади та ідеології, тоді як дискурсо-історичний підхід (R. Wodak) акцентує увагу на історико-соціальному контексті формування ідеологічних наративів. Представники когнітивної лінгвістики (G. Lakoff) досліджують роль фреймінгу й метафори у спрямуванні суспільного сприйняття.

У вітчизняному науковому просторі помітний внесок у розробку проблематики політичного дискурсу зробили І. О. Голубовська, яка досліджує політичне мовлення як інструмент маніпуляції та конструювання ідеологічних наративів, і О. Алексієвець, що аналізує просодичні та риторичні характеристики англomовного політичного мовлення. Значний доробок належить Л. Нагорній,

яка зосереджує увагу на проблемах політичної мови та мовної політики в українському контексті, а також Л. В. Завальській, чиї дослідження стосуються інавгураційного дискурсу та риторичних патернів у публічних промовах. Дослідження М. Рослицької та Т. Ільченко спрямовані на аналіз лексико-синтаксичних і перекладознавчих аспектів політичного дискурсу та проблем збереження ідеологічного забарвлення у перекладі політичних промов, особливо в умовах воєнного часу.

Проте, попри значну кількість наукових праць, досі залишається недостатньо вивченим питання ефективного збереження ідеологічного забарвлення при перекладі політичного дискурсу в контексті англійськомовних медіа, що і зумовлює потребу в комплексному дослідженні цієї теми.

Метою дослідження є комплексне дослідження особливостей перекладу англійськомовного політичного дискурсу та збереження ідеологічного забарвлення, притаманного оригінальним текстам.

Завдання роботи:

- 1) окреслити поняття політичного дискурсу, його структуру, функції та жанрову специфіку;
- 2) проаналізувати мовні засоби вираження ідеологічного забарвлення у політичних текстах;
- 3) визначити лінгвістичні особливості перекладу політичного дискурсу у сучасній перекладознавчій парадигмі;
- 4) з'ясувати характерні риси політичної риторики у британських та американських ЗМІ;
- 5) дослідити маніпулятивні стратегії у політичних текстах та їхні лінгвістичні маркери;
- 6) проаналізувати стратегії перекладу та адаптації політичної термінології і риторики;
- 7) виокремити основні труднощі перекладу ідеологічно маркованих елементів.

Об’єкт дослідження – політичний дискурс як мовно-комунікативне явище у медіапросторі.

Предмет дослідження – лінгвістичні особливості перекладу політичного дискурсу англійськомовних ЗМІ та збереження його ідеологічного забарвлення.

Матеріалом дослідження стали політичні тексти, зокрема статті, аналітичні матеріали, виступи та новинні повідомлення, опубліковані у таких англійськомовних джерелах, як *BBC News*, *The Guardian*, *The New York Times*, *CNN* упродовж 2022–2024 років. Загальний обсяг досліджуваного корпусу становить понад 100 текстів.

Методи дослідження. У роботі застосовано комплекс методів: описовий метод (для класифікації мовних одиниць), дискурс-аналіз (для виявлення функціонального навантаження політичних висловлювань), елементи контекстуального аналізу, порівняльний метод (для зіставлення оригіналу та перекладу), прагматичний аналіз (для визначення ідеологічного впливу), а також якісно-кількісний аналіз для узагальнення отриманих даних.

Наукова новизна дослідження. Новизна роботи полягає у системному підході до аналізу перекладу англійськомовного політичного дискурсу з позиції збереження ідеологічного забарвлення, що дозволяє виокремити ефективні перекладацькі стратегії та уникнути викривлення смислів оригінального тексту.

Теоретичне значення роботи полягає у поглибленні розуміння механізмів збереження ідеологічного забарвлення при перекладі політичних текстів англійськомовних медіа. Результати дослідження доповнюють сучасні лінгвістичні та перекладознавчі теорії, уточнюючи категоріальний апарат політичного дискурсу. Здобуті висновки можуть бути використані у подальших наукових студіях із дискурс-аналізу, політичної лінгвістики, соціолінгвістики та перекладознавства.

Практична цінність роботи. Результати дослідження можуть бути використані у практиці перекладу політичних текстів, у викладанні дисциплін із політичної лінгвістики, дискурсології та перекладознавства, а також при підготовці фахівців з міжкультурної комунікації, журналістики та перекладу.

Апробація результатів дослідження здійснювалася шляхом представлення основних положень та висновків на студентській науковій конференції «Нові тенденції в перекладознавстві, філології та лінгводидактиці в контексті глобалізаційних процесів» у опублікованих тезах на тему : «Лінгвістичні особливості інтернет-медіа як нового формату масової комунікації» та у формі публікації у збірнику студентських наукових праць Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка на тему «Особливості перекладу політичного дискурсу американських медіа: ідеологічний аспект».

Структура роботи. Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і списку джерел ілюстративного матеріалу.

У **вступі** обґрунтовано актуальність обраної тематики, сформульовано мету і завдання роботи, визначено об'єкт, предмет і методи дослідження, описано його наукову новизну, теоретичну та практичну цінність.

У **першому розділі «Теоретичні засади дослідження політичного дискурсу та його перекладу»** розглянуто сутність політичного дискурсу, його структуру, функції та жанрову специфіку. Окрему увагу приділено ідеологічному забарвленню політичних текстів та мовним засобам його вираження. Також проаналізовано основні підходи до перекладу політичного дискурсу у світлі сучасної перекладознавчої парадигми.

У **другому розділі «Особливості англійськомовного політичного дискурсу»** досліджено специфіку відображення політичної риторики у британських та американських медіа, визначено лінгвістичні маркери маніпулятивних стратегій у політичних текстах, а також проаналізовано особливості ідеологічного впливу у сучасних англійськомовних політичних новинах.

У **третьому розділі «Проблеми перекладу політичного дискурсу та збереження ідеологічного забарвлення»** висвітлено стратегії англійсько-українського перекладу та адаптації політичної термінології й риторики, розглянуто труднощі відтворення ідеологічно маркованих елементів, а також

окреслено практичні аспекти збереження комунікативного та прагматичного ефекту політичних повідомлень.

У **висновках** узагальнено результати дослідження та описано перспективи подальших наукових пошуків з обраної тематики.

Загальний обсяг роботи становить 86 сторінок, список використаних джерел включає 46 найменувань, список джерел ілюстративного матеріалу налічує 24 найменування.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ ТА ЙОГО ПЕРЕКЛАДУ

1.1. Поняття політичного дискурсу: структура, функції та жанрова специфіка

Політичний дискурс є складним феноменом, що поєднує мовні, соціальні, культурні та ідеологічні аспекти комунікації. Він виступає не лише як засіб передачі інформації, але й як інструмент впливу, маніпуляції та формування громадської думки.

У науковій традиції політичний дискурс розглядається як багатогранне явище, що інтегрує мовні, соціальні, культурні та ідеологічні складові. Він функціонує не лише як канал комунікації, а й як ефективний інструмент впливу, маніпуляції та конструювання суспільних уявлень.

У сучасній лінгвістиці та дискурсології простежується різноманіття підходів до його дефініювання. Так, Т. ван Дейк визначає політичний дискурс як сукупність мовних актів, що реалізуються в межах політичної сфери з метою здійснення та підтримки влади [54]. На думку Л. В. Лукіної, політичний дискурс є специфічним видом рефлексивної комунікації, що охоплює тексти про політику та зорієнтований на завоювання, утримання і використання державної влади [31, с. 76]. О. В. Болкарьова підкреслює, що політичний дискурс постає як вербалізований вияв політики, відображення мовної дійсності в певних соціальних координатах; у сучасних українських умовах він набуває особливого значення як чинник демократичних трансформацій та державотворчих процесів [7, с. 22].

Окремого висвітлення заслуговують дослідження О. Алексієвець [1], яка акцентує увагу на просодичних параметрах політичного дискурсу. На її думку, політичне мовлення вирізняється особливим ритміко-мелодійним оформленням,

що зумовлюється комунікативними умовами, лінгвокультурними чинниками та індивідуальними характеристиками мовця. Зокрема, англomовний політичний дискурс вирізняється широким спектром термінальних тонів, варіативністю діапазону, чіткою ритмічною організацією, зміною темпу, високою частотою логічних і прагматичних пауз, а також різними модифікаціями гучності та тембру [1, с. 3].

Структура політичного дискурсу включає такі компоненти, як суб'єкт (політик, партія, урядова установа), адресат (громадськість, виборці, інші політичні актори), комунікативна мета (інформування, переконання, мобілізація) та контекст (соціально-політична ситуація, історичний момент) [22, с.42]. Ці елементи взаємодіють між собою, формуючи цілісну комунікативну подію.

Функції політичного дискурсу багатогранні. Серед основних виділяють інформативну (передача політичної інформації), персуазивну (переконання адресата), легітимуючу (підтвердження легітимності влади), мобілізаційну (спонування до дії) та інтегративну (об'єднання суспільства навколо певних ідей). Ці функції реалізуються через використання специфічних мовних засобів та стратегій.

Жанрова специфіка політичного дискурсу визначається його функціональним призначенням та комунікативною ситуацією. До основних жанрів належать:

- Інформаційні жанри: офіційні заяви, прес-релізи, звіти, що мають на меті інформування громадськості про політичні події та рішення.
- Агітаційні жанри: передвиборчі промови, політична реклама, листівки, спрямовані на переконання виборців та мобілізацію підтримки.
- Комунікативні жанри: інтерв'ю, дебати, дискусії, що передбачають безпосередню взаємодію між політичними акторами та громадськістю.
- Ритуальні жанри: інавгураційні промови, офіційні церемонії, що символізують легітимність та спадковість влади [19, с.57].

Кожен з цих жанрів має свої особливості щодо структури, стилістики та мовних засобів, що зумовлено їхньою комунікативною метою та аудиторією.

Отже, політичний дискурс є багатокомпонентним явищем, що охоплює різноманітні жанри та виконує низку важливих функцій у суспільстві. Його аналіз дозволяє глибше зрозуміти механізми політичної комунікації та впливу на громадську свідомість.

Політичний дискурс, як особлива форма мовної діяльності, постає не лише відображенням політичної реальності, а й інструментом її творення. У політичному мовленні формується певна картина світу, в межах якої реалізуються політичні ідеї, ідеології та цінності. Через мову політики формуються уявлення громадськості про події, осіб, соціальні явища, а також конструюються образи «своїх» і «чужих» [2, с. 42]. Це підтверджує тісний зв'язок політичного дискурсу з ідеологією, яка визначає смислові акценти повідомлень, добір лексики та стилістичні засоби впливу.

Особливе значення в межах політичного дискурсу має прагматичний аспект. Мовлення політика завжди є цілеспрямованим: воно передбачає певну реакцію адресата – схвалення, підтримку, зміни у поведінці чи сприйнятті певної проблеми [13, с. 297]. Політики у своїх висловлюваннях активно використовують мовні засоби, що мають високий ступінь маніпулятивності: емоційно забарвлену лексику, метафори, риторичні запитання, епітети, повтори, гіперболізацію або применшення [6, с. 49].

Стратегічне використання мови дозволяє політикам змінювати акценти у сприйнятті подій. Наприклад, конфлікт може бути поданий як «операція з примусу до миру», а соціальні протести – як «загроза національній безпеці» [12, с. 11]. Таким чином, через мову здійснюється формування певної інтерпретації дійсності, що може значною мірою розходитися з фактами.

У політичному дискурсі також спостерігається активне використання метамови – рефлексії над самим процесом мовлення. Це може проявлятися, зокрема, у вживанні фраз на кшталт «як уже зазначалося», «ми відкрито говоримо», «прозора політика», які створюють ефект щирості, відкритості та демократичності, навіть якщо реальні дії суперечать цим твердженням [9, с. 13].

Це ще раз засвідчує, що політичне мовлення – це не лише опис реальності, але й спосіб її конструювання.

У структурному плані політичний дискурс характеризується значною шаблонністю та клішованістю. Політична мова наповнена стійкими виразами, штампами, які використовуються для створення впізнаваного стилю або нав'язування певних стереотипів. Наприклад, лексеми на зразок «демократичні цінності», «європейський вибір», «зовнішні виклики», «агресор» функціонують як маркери певної ідеології [5, с. 24]. Вони не стільки інформують, скільки формують емоційне та оцінне ставлення до явища.

Окремо варто зазначити роль культурно-національного контексту в побудові політичного дискурсу. У різних країнах політична комунікація має свої традиції, стилістичні уподобання та жанрові домінанти. Наприклад, американський політичний дискурс тяжіє до використання персоналізованих стратегій, звернення до релігійних та історичних символів, тоді як британський – зберігає риторичну стриманість, формалізованість і дипломатичність [17, с. 43]. Таким чином, політичний дискурс відображає не лише ідеологію, а й специфіку політичної культури суспільства.

Жанрова диференціація політичного дискурсу не обмежується офіційними промовами чи передвиборчими програмами. Вона включає тексти законопроектів, дипломатичне листування, повідомлення в соціальних мережах, інтерв'ю, публічні виступи, ток-шоу та навіть мему. Усі ці жанри становлять складові єдиного політичного простору і мають свої дискурсивні норми [11, с. 21].

Важливою особливістю сучасного політичного дискурсу є його медіатизація. Зі зростанням ролі цифрових технологій, політична комунікація дедалі частіше відбувається через мас-медіа, зокрема через телебачення, інтернет-ЗМІ та соціальні мережі. Це зумовлює зсув від традиційних жанрів до гібридних форм, у яких поєднуються ознаки інформаційного, публіцистичного й розважального дискурсу [4, с. 19]. Така еволюція структури та форм політичного мовлення вимагає нових підходів до його аналізу й перекладу.

Політичний дискурс є поліфункціональним інструментом, що поєднує інформування, маніпулювання, конструювання соціальних смислів та зміцнення влади. Його вивчення дозволяє не лише зрозуміти особливості політичної комунікації, але й розкрити механізми впливу на масову свідомість, які реалізуються через мову. Це, у свою чергу, актуалізує потребу в адекватному міжкультурному перекладі таких текстів, що забезпечує збереження не лише змісту, а й ідеологічного та емоційного забарвлення повідомлення.

Таким чином, політичний дискурс, як особливий феномен лінгвістичного, культурного й соціального планів, вимагає багатовимірного підходу до його вивчення. Він функціонує в межах специфічних комунікативних ситуацій, має чітко окреслену прагматичну мету і залежить від численних позамовних чинників: політичної кон'юнктури, ідеологічних настанов, культурної традиції, особливостей цільової аудиторії. Саме завдяки такій інтегрованості у суспільне життя політичний дискурс постає потужним інструментом впливу, регулювання та трансформації соціальної реальності [8, с. 13].

Однією з ключових ознак політичного дискурсу є його високий ступінь ідеологічної насиченості. Ідеологія, як система ідей, що легітимізує політичну владу, формує ціннісні орієнтири й соціальні пріоритети, безпосередньо відбивається в мовних конструкціях. Вона не лише задає напрямок змісту повідомлень, а й визначає мовні шаблони, що вживаються для опису явищ дійсності. Наприклад, залежно від ідеологічної позиції, одні й ті самі дії можуть називатися «визвольною боротьбою» або «терористичною загрозою», «економічним зростанням» або «олігархічною спекуляцією» [34, с. 18].

Політичний дискурс неможливо повністю зрозуміти поза контекстом влади – центральної категорії, навколо якої він вибудовується. Саме в ньому відображається процес артикуляції, узаконення й здійснення політичної влади. Як зазначає Т. ван Дейк, мова політики є інструментом відтворення домінантних соціальних позицій та дискримінаційних практик, і тому потребує критичного аналізу [54]. У цьому контексті важливо наголосити, що політичний дискурс не

є нейтральним – він завжди цілеспрямований, і кожне його мовне рішення має політичне значення.

З розвитком інформаційного суспільства політичний дискурс дедалі більше набуває інтерактивного характеру. Політики активно використовують нові медіа для прямої комунікації з громадянами, обходячи традиційні журналістські інституції. Зокрема, соціальні мережі стали ареною політичного дискурсу нового типу – неформалізованого, миттєвого, часто емоційного, з високим рівнем персоналізації та прямим зворотним зв'язком [41, с. 63]. Це породжує феномен «твіттер-політики» – стилістично лаконічної, гаслоподібної, з домінуванням імпульсивної реакції замість аргументованого викладу.

Однак варто наголосити, що зі зростанням ролі новітніх каналів комунікації зростає й ризик поширення дезінформації, фейків, маніпуляцій. Політичний дискурс у цифровому середовищі часто втрачає структурованість і регламентованість, натомість набуваючи риси гібридного жанру, що поєднує політичне висловлювання, елемент шоу, реклами та провокації. Унаслідок цього змінюються як форми, так і очікування від політичного мовлення – аудиторія дедалі частіше сприймає політиків не як носіїв концепцій, а як медіа-персонажів [18, с. 27].

У структурі сучасного політичного дискурсу спостерігається активне функціонування метафор як інструменту впливу. Теорія концептуальної метафори, розроблена Дж. Лакоффом та М. Джонсоном, набула широкого поширення саме в аналізі політичного дискурсу. За її допомогою виявляються базові моделі мислення, що лежать в основі політичних риторичних стратегій. Наприклад, метафора «держава – це сім'я» часто використовується для обґрунтування суворої економічної політики або політики «жорсткої руки» [53].

Особливої ваги набуває і проблема мовної політики, яка тісно пов'язана з політичним дискурсом. Вибір офіційної мови, статус мов меншин, мова освіти – усі ці питання мають політичний вимір. Через мовну політику реалізується ідеологія домінуючої групи, зокрема – через нормування мови, цензуру,

просування «правильних» назв або топонімів, що слугують інструментами символічного контролю [42, с. 29].

На завершення слід підкреслити, що політичний дискурс є складним і динамічним явищем, яке постійно змінюється під впливом соціальних, технологічних, культурних і геополітичних факторів. Його глибоке осмислення вимагає міждисциплінарного підходу – з урахуванням лінгвістики, політології, соціології, психології та медіазнавства. Лише в такому ракурсі можливий повноцінний аналіз тих механізмів, які стоять за формуванням смислів, переконань і рішень у політичній сфері.

1.2. Ідеологічне забарвлення в політичному дискурсі: мовні засоби вираження та впливу

Ідеологічне забарвлення є однією з фундаментальних характеристик політичного дискурсу, що визначає не лише його змістове наповнення, але й формує особливу комунікативну стратегію учасників політичної взаємодії. Політичне мовлення завжди спрямоване на вплив – воно не лише інформує, а й нав'язує певну систему цінностей, норм та уявлень про соціальну реальність. Ідеологія в цьому контексті виконує роль фільтра, крізь який політичні актори інтерпретують події, явища та дії, створюючи символічний простір, у якому функціонує політична влада [14, с. 59].

У науковому дискурсі питання мовних засобів вираження ідеологічного впливу в політичному дискурсі досліджували низка відомих учених.

Зокрема, Н. Ферклаф у межах критичного дискурсивного аналізу (CDA) показав, що мова є інструментом відтворення влади та ідеологічних настанов, а дискурсивні практики сприяють закріпленню соціальних нерівностей. Т. ван Дейк розробив когнітивно-дискурсивну модель аналізу ідеології, зосередивши увагу на механізмах маніпуляції, репрезентації соціальних груп та формуванні інтерпретацій подій у новинних медіа [53]. Вагомим є внесок Р. Водак, яка в межах дискурсо-історичного підходу досліджує риторичні стратегії, спрямовані

на формування суспільних страхів та закріплення дискримінаційних наративів [55].

Дж. Лакофф [44] розвинув когнітивний підхід до політичної риторики, пояснивши роль метафор та фреймів у конструюванні політичної реальності. М. Білліг [37] обґрунтував концепт «банальної національності», демонструючи, як рутинні мовні практики легітимізують ідеологічні структури. Дж. Томпсон [46] запропонував теоретичні підходи до аналізу ідеології у масовій культурі та медіа, висвітлюючи зв'язок між владою та комунікацією.

Вагомими для дослідження є також праці П. Бурдьє, який у книзі “Language and Symbolic Power” [38] розкрив поняття «мовного капіталу» та «символічної влади», доводячи, що мовні практики виступають механізмом легітимації соціальної ієрархії.

Мовні засоби вираження ідеології у політичному дискурсі надзвичайно різноманітні. Насамперед, це лексика з позитивною чи негативною конотацією, яка допомагає створити оцінну рамку сприйняття інформації. Так, наприклад, одне й те саме явище може бути назване “*reform*” або “*experiment*”, залежно від того, яку ідеологічну інтерпретацію йому надають [16, с. 22]. Використання евфемізмів, зокрема в офіційних заявах, дозволяє пом'якшити негативне враження від певних рішень: зменшення соціальних виплат часто називають “*optimization*”, а підвищення цін – “*market adjustment*” [29, с. 27]. У такий спосіб формується ілюзія раціональності та необхідності, що є ключовими аргументами в ідеологічній риторичі.

Крім лексичних засобів, важливу роль відіграють синтаксичні конструкції, зокрема пасивні форми, які дозволяють уникати прямої вказівки на суб'єкта дії. Це створює можливість для політиків відмежуватися від персональної відповідальності: замість активної конструкції “*the government raised taxes*” з'являється нейтральніший варіант “*a decision to raise taxes was made*”. Подібні пасивізовані структури не лише пом'якшують потенційно негативну реакцію, а й маскують справжнього ініціатора дії, що особливо значуще в умовах

політичної поляризації та високої чутливості суспільства до питань відповідальності влади.

Ідеологічне навантаження нерідко реалізується й через повторювані метафори, які апелюють до уявлень про мораль, націю, безпеку та розвиток. У політичному дискурсі широко представлені концептуальні метафори, що кодують певні ідеологічні установки. Наприклад, держава часто подається як “*a living organism*”, що “*needs healing*” або “*requires treatment*”, тоді як опозиція може описуватися як “*a virus*”, “*a threat spreading through the system*” чи “*an infection undermining national stability*”. Через подібні образи політична боротьба набуває символічного виміру протистояння добра і зла, що суттєво полегшує мобілізацію підтримки серед населення та формує спрощену, емоційно заряджену картину дійсності.

Ідеологічні установки також проявляються у виборі номінацій – доборі назв і термінів для позначення соціальних груп, явищ чи політичних рішень. Політична термінологія рідко буває нейтральною: вона часто навмисно чи підсвідомо відображає певну оцінну перспективу. Наприклад, учасників протестів можуть називати “*activists*”, “*radicals*”, “*patriots*” або “*domestic extremists*” – і кожне позначення формує різний ідеологічний фрейм. Подібним чином функціонує й поляризована лексика: поняття “*reforms*” має позитивну конотацію в неоліберальному дискурсі, асоціюючись із “*modernization*” та “*efficiency*”, тоді як у консервативному риторичному полі воно може сприйматися як загроза традиційним цінностям та усталеному порядку.

Варто окремо зупинитися на ролі пресупозицій – прихованих припущень, які не формулюються явно, але впливають на сприйняття інформації. Наприклад, фраза “*we will regain control over our territories*” передбачає, що ці території вже втрачено, що уряд визнає їх тимчасову втрату і готується до активних дій [15, с. 59]. Такі висловлювання водночас впливають на емоційний стан аудиторії, формують рамки допустимого й легітимного політичного дискурсу.

Мовні стратегії політичної комунікації також часто ґрунтуються на використанні антиномій: “*us – them*”, “*order – chaos*”, “*progress – stagnation*”,

“*democracy – dictatorship*” тощо. Це дозволяє створювати чітку дихотомію, яка спрощує складну політичну картину світу до протиставлення двох таборів. Подібна стратегія підсилює ідеологічну ідентичність і сприяє емоційній мобілізації.

Таким чином, ідеологічне забарвлення політичного дискурсу виявляється на всіх рівнях мовної системи – від добору слів і граматичних конструкцій до риторичних фігур і аргументаційних стратегій. Воно є не лише проявом особистої політичної позиції мовця, а й важливим елементом суспільного впливу, засобом легітимації влади, маніпуляції свідомістю, конструювання колективної ідентичності. Аналізуючи ці засоби, дослідники отримують ключ до розуміння глибинних механізмів політичної комунікації та ідеологічного домінування в сучасному суспільстві.

Ідеологічне забарвлення політичного дискурсу тісно пов'язане з такими поняттями, як політична маніпуляція, легітимація влади, формування політичної ідентичності та мобілізація електорату. У цьому контексті особливого значення набуває комунікативна стратегія, яка реалізується через поєднання мовленнєвих актів, аргументаційних тактик і риторичних прийомів. Політична мова не є відображенням реальності в буквальному сенсі, а радше способом її конструювання відповідно до заздалегідь заданих ідеологічних рамок [28, с. 54].

Нерідко ідеологічний дискурс подається як «об'єктивний», «нейтральний», що посилює його переконливість і ускладнює розпізнавання закладених у ньому маніпуляцій. Наприклад, риторика «економічної необхідності» часто використовується для легітимації непопулярних рішень, зокрема урізання соціальних витрат або скорочення робочих місць. Використання термінів на кшталт “*rationalization*”, “*structural reform*”, “*fiscal responsibility*” створює враження об'єктивності, хоча за цими поняттями криється чітко виражена політична й економічна ідеологія.

Крім того, в політичному дискурсі широко використовуються прийоми номіналізації, тобто перетворення дієслів у іменники, що зменшує динамічність висловлювання та робить його більш абстрактним. Наприклад, замість «уряд

скоротив пенсії» вживається “*a pension restructuring was carried out*”. Така стратегія дозволяє віддалити суб’єкта від дії та зменшити можливу відповідальність. Аналогічно, застосування абстрактної лексики, зокрема слів на зразок “*progress*”, “*process*”, “*mechanism*”, “*instrument*” без конкретизації змісту, сприяє створенню враження технократичної компетентності й виключає можливість критичного аналізу з боку пересічного громадянина.

Особливо значущим у вираженні ідеологічної позиції є інтертекстуальність політичного дискурсу. Висловлювання політиків часто містять алюзії, цитати або натяки на відомі історичні події, документи, релігійні чи культурні символи. Таке використання колективної пам’яті дозволяє апелювати до глибинних пластів національної ідентичності та культурної свідомості, формуючи образ «правильного» історичного шляху чи «єдино вірної» політичної орієнтації.

Важливо також враховувати роль стилістичних засобів, таких як іронія, сарказм, гіпербола, метонімія та анафора, які дозволяють як підсилювати ідеологічний вплив, так і маскувати справжні наміри. Наприклад, повторення (анафора) певної ключової тези (“*we are strong*”, “*we will overcome*”, “*we are united*”) має функцію зміцнення колективної ідентичності та створення емоційного єднання з аудиторією [23, с. 47].

Ідеологічний вимір політичної мови набуває особливої ваги у періоди суспільної кризи або трансформації. У таких умовах мова перетворюється на інструмент не лише впливу, а й символічного управління, де кожне слово несе в собі імпліцитну модель світу. Змінюючи дискурсивні структури, можна змінювати рамки допустимого публічного обговорення. Саме тому політичний дискурс стає ареною боротьби за право визначати, що є істина, що – цінність, а що – загроза [26, с. 19].

У цьому сенсі вивчення ідеологічного забарвлення політичного дискурсу є не лише лінгвістичним завданням, але й важливим соціальним та політичним інструментом. Дослідник мови, аналізуючи текстові структури, здатен викривати приховані механізми домінації, виявляти невидимі форми впливу, які формують

суспільні уявлення, поведінкові норми й політичну лояльність. Такий аналіз потребує залучення міждисциплінарних підходів, зокрема з галузей когнітивної лінгвістики, критичного дискурс-аналізу, соціолінгвістики та політичної науки [55].

Таким чином, мова політики – це не лише засіб передачі інформації, а насамперед знаряддя влади, боротьби та переконання. Ідеологічне забарвлення дискурсу постає як система знаків, що закодовують і передають соціальні позиції, інтереси й цінності, слугуючи водночас механізмом легітимації владних структур і мобілізації підтримки. Розуміння цих механізмів є ключовим як для політичної аналітики, так і для забезпечення демократичної прозорості суспільного дискурсу.

Ідеологічне забарвлення в політичному дискурсі також проявляється у специфічному використанні протиставлень – бінарних опозицій, які покликані формувати у свідомості реципієнта чіткий розподіл на *“us vs. them”*, *“friends vs. enemies”*, *“right vs. wrong”*. Такі лінгвістичні структури закріплюють у суспільному уявленні поділ на морально легітимні та нелегітимні політичні сили або дії. У цьому випадку мова стає знаряддям символічного насильства, оскільки вона формує і підтримує дискримінаційні стереотипи, упередження та стандартизовані уявлення [52].

Наприклад, уживання виразів типу *“true patriot”*, *“enemy of the people”*, *“traitor to the state”*, *“anti-state position”* – усе це є прикладами лексем, які мають яскраве ідеологічне забарвлення та слугують маркерами політичної лояльності або опозиційності. Такі мовні засоби в політичному тексті слугують не лише для опису дійсності, а для її оцінки, нормування та моделювання у вигідному для певного політичного суб’єкта ключі [52].

Іншим важливим аспектом є використання емоційно забарвленої лексики. Емоційні апеляції – один з найпоширеніших засобів впливу в політичному мовленні. Страх, гнів, гордість, надія – ці емоції активно експлуатуються для мобілізації електорату, посилення емоційної залученості до політичного процесу

та відволікання уваги від раціонального аналізу політичної реальності [52]. У цьому контексті мова набуває характеру маніпулятивного інструменту, що дозволяє трансформувати ставлення громадськості до подій, осіб і процесів шляхом нав'язування певних інтерпретацій та оцінок.

Окремо слід зазначити роль евфемізмів у політичному дискурсі. Вони використовуються для пом'якшення або маскування неприємної або суперечливої інформації. Наприклад, військові дії можуть називатися “*a peacekeeping operation*”, економічна криза – “*temporary difficulties*”, звільнення працівників – “*staff optimization*”. Евфемізація служить інструментом ідеологічного редагування реальності, створюючи ілюзію контролю, стабільності та гуманності дій політичних суб'єктів.

У дискурсі тоталітарних та авторитарних режимів ідеологічна складова мови досягає максимального рівня впливу. У таких контекстах політична мова стає засобом прямої пропаганди, нав'язування офіційної картини світу, витіснення альтернативних інтерпретацій та придушення критичного мислення. Ідеологічна мова в таких системах має тенденцію до формалізації, ритуалізації, використання стандартних шаблонів і лозунгів, які повторюються з метою глибокої інтеріоризації в масову свідомість [54].

Крім того, значну увагу в сучасних дослідженнях приділяють вивченню «новомови» – специфічного лексико-граматичного феномену, в якому ідеологія не просто репрезентується, а втілюється на рівні структури самої мови. Новомова, за І.А. Макаренка, прагне не тільки контролювати, що люди говорять, але й що вони можуть думати, обмежуючи інтелектуальні можливості через звуження мовних засобів [32, с. 49]. У сучасних умовах подібні явища можуть простежуватися і в демократичних суспільствах, коли мова піддається стандартизації через ЗМІ або корпоративну культуру.

Нарешті, ідеологічне забарвлення політичного дискурсу яскраво виявляється у способах опису політичних подій через метафори. Метафоричне мислення є не просто засобом прикрашання мови, а глибинною когнітивною стратегією осмислення дійсності. Метафори типу “*battle*”, “*chessboard*”, “*path*”,

“*virus*” активно використовуються для концептуалізації політичного процесу, війни, реформ, опозиційної боротьби тощо. Вони не лише структурують уявлення про дійсність, а й задають конкретний ідеологічний вектор її інтерпретації [52].

Таким чином, ідеологічна складова політичного дискурсу є багаторівневим і складним феноменом, що виявляється у виборі лексики, синтаксичних конструкцій, стилістичних прийомів, жанрових моделей і прагматичних стратегій. Її системне вивчення дозволяє виявляти приховані механізми впливу на суспільну свідомість, а також формувати більш точні інструменти аналізу політичної комунікації в її міждисциплінарному вимірі.

1.3. Лінгвістичні особливості перекладу політичного дискурсу у світлі сучасної перекладознавчої парадигми

Лінгвістичні особливості перекладу політичного дискурсу у світлі сучасної перекладознавчої парадигми є предметом особливої уваги дослідників (О. Алексієвець [1], О. В. Болкарьова [4], М. О. Діденко [11], М. С. Дорофєєва [12]), які досліджували переклад політичного дискурсу, оскільки політичне мовлення поєднує у собі функції комунікативного впливу, ідеологічної репрезентації та стратегічного маніпулювання. У сучасному перекладознавстві переклад політичного дискурсу розглядається не лише як трансляція текстів з однієї мови на іншу, а як складний процес інтерпретації, адаптації та відтворення ідеологічно насиченої інформації у контексті нової соціокультурної реальності [37, с. 18].

Політичний дискурс вирізняється високим ступенем прагматичної насиченості, що передбачає необхідність урахування комунікативного наміру автора, контексту ситуації та специфіки цільової аудиторії. Перекладач має не лише розуміти зміст висловлювань, але й інтерпретувати їх у межах культурного, політичного та ідеологічного контекстів цільової мови. Цей аспект особливо актуальний у випадках перекладу політичних виступів, дипломатичних заяв, офіційних документів, де неточності або семантичні зсуви можуть мати серйозні

наслідки на міжнародному рівні [37, с. 18].

Однією з головних лінгвістичних проблем перекладу політичного дискурсу є відтворення термінології та соціокультурно маркованих одиниць. Часто політичні тексти містять специфічні неологізми, емоційно забарвлену лексику, алюзії на історичні події чи внутрішньополітичні реалії, які не мають прямих відповідників у мові перекладу. У таких випадках перекладач повинен застосовувати трансформаційні стратегії – описовий переклад, компенсацію, адаптацію, калькування або заміщення.

Крім того, у перекладі політичного дискурсу важливу роль відіграє жанрова специфіка. Наприклад, офіційно-діловий стиль дипломатичних нот вимагає точності та формалізованої мови, тоді як публічні виступи політиків можуть мати емоційно-експресивний характер і потребують особливої уваги до прагматичних ефектів [37, с. 19]. Перекладач має дотримуватися принципу функціональної еквівалентності, що передбачає збереження не лише змісту, а й функцій тексту у новому комунікативному середовищі.

Особливої уваги заслуговує також проблема відтворення риторичних засобів. Політична мова активно використовує метафори, анафори, паралелізм, повтори, гіперболи, що слугують інструментами переконання і формування громадської думки. Передача таких елементів вимагає не лише лінгвістичної майстерності, а й розуміння культурних кодів аудиторії. Наприклад, метафора «залізна завіса» або «вісь зла» має чітко виражене ідеологічне та емоційне забарвлення, яке необхідно зберегти при перекладі, водночас уникаючи надмірної екзотизації або спрощення [43, с. 45-46].

У рамках сучасної перекладознавчої парадигми дедалі більшого значення набуває інтердисциплінарний підхід до аналізу політичного дискурсу. Перекладачеві потрібно володіти не лише лінгвістичними знаннями, а й компетентністю у сфері політичної науки, соціології, культурології та медіазнавства. Зростаюча роль глобалізованого інформаційного простору вимагає здатності адекватно передавати політичні меседжі з урахуванням різноманіття комунікативних контекстів [3, с.35].

Окремо варто згадати про роль перекладача як медіатора політичного дискурсу. У багатьох випадках перекладач не є нейтральною фігурою, оскільки його вибір лексем, інтерпретація смислів та відбір еквівалентів прямо впливають на сприйняття політичного послання. Це особливо помітно при перекладі новин, інтерв'ю, публіцистичних текстів, де перекладач може свідомо або несвідомо трансформувати зміст у межах власного ідеологічного бачення.

Таким чином, переклад політичного дискурсу у сучасних умовах постає як складна когнітивна та комунікативна діяльність, що потребує високої фахової підготовки, критичного мислення та глибокого розуміння міжкультурної специфіки. Сучасне перекладознавство, розглядаючи політичний дискурс як об'єкт перекладацької діяльності, акцентує на необхідності поєднання лінгвістичної точності з прагматичною доцільністю, що є запорукою ефективної міжмовної політичної комунікації.

У процесі перекладу політичного дискурсу не можна оминати проблему динамічних змін, які відбуваються в соціокультурних контекстах. Політичний дискурс є надзвичайно чутливим до змін у політичному ландшафті, а отже, переклад, здійснений у різні історичні моменти, може нести різне навантаження та мати різний вплив на аудиторію. Наприклад, під час політичних криз, революцій або військових конфліктів політичний дискурс часто має підвищену емоційну насиченість, а вибір певних лексичних одиниць та риторичних прийомів може кардинально змінити комунікативний ефект. Це зумовлює необхідність гнучкості перекладача, який повинен адаптувати переклад до нових реалій, щоб зберегти значення, а також врахувати емоційне забарвлення та ефективність впливу на цільову аудиторію [49;52].

Особливо важливою є проблема перекладу політичних текстів у контексті глобалізації, коли політичні меседжі все частіше мають транснаціональний характер. В умовах, коли міжнародні відносини стають все більш глобальними та взаємопов'язаними, переклад політичного дискурсу має не тільки зберігати лексичне значення, але й відповідати вимогам комунікації на глобальному рівні. В таких випадках важливим є забезпечення інтеркультурної адаптації, яка

дозволяє зберегти не лише точність інформації, а й зрозумілість для різних культурних та мовних аудиторій [48].

Крім того, перекладач політичного дискурсу стикається з необхідністю збереження політичної нейтральності, адже однозначні висловлювання, особливо в контексті міжнародних відносин, можуть призвести до непередбачуваних наслідків. Використання правильного терміну або формулювання може визначити сприйняття політичної ситуації. Тому важливим аспектом перекладу є пошук балансу між точністю і нейтральністю, де перекладач має бути готовим до адаптації мовних засобів, щоб уникнути зміщення смислів або надмірної емоційної забарвленості, що може спотворити оригінальний текст. Це вимагає від перекладача високої професійної компетентності та здатності до ретельного аналізу контексту.

Важливим аспектом у перекладі політичного дискурсу є ідентифікація специфічних термінів і концептів, що мають пряме чи опосередковане відношення до політичної реальності певної країни. Це є особливо актуальним при перекладі політичних текстів, що стосуються правових норм, внутрішніх політичних процесів або історичних подій, які мають своє специфічне значення в одній країні, але можуть бути невідомими або не мати аналогів у мові перекладу. Тому перекладач має розуміти, що при збереженні політичного змісту і значення важливо враховувати і культурні особливості, які формують політичне сприйняття аудиторії. Іноді виникає необхідність у створенні нових термінів або вживанні описових конструкцій, що дозволяють донести смисл політичного явища до читача або слухача іншої культури [21, с.46].

Крім того, важливу роль у перекладі політичного дискурсу відіграють сучасні технології, які здатні змінити підходи до перекладу. Використання комп'ютерних програм для автоматичного перекладу може бути корисним для попереднього етапу роботи, однак для досягнення високої якості тексту необхідна ретельна корекція та адаптація, особливо коли мова йде про політичні тексти, що мають високий ступінь ідеологічного навантаження. Машинний переклад здебільшого не здатний точно передати всі нюанси політичного

дискурсу, особливо у випадках, коли йдеться про використання іронії, сарказму або конкретних культурних і політичних аллюзій. Ось чому важливо поєднувати технології з глибоким знанням контексту і мовних засобів, що дозволяє досягти найкращого результату [33, с. 38].

Переклад політичного дискурсу також зумовлений необхідністю врахування психологічних аспектів сприйняття тексту цільовою аудиторією. Адже політичні тексти, крім своїх основних комунікативних функцій, мають потужний психологічний вплив, формуючи громадську думку і визначаючи відношення до політичних процесів. Тому перекладач, працюючи з політичним дискурсом, повинен усвідомлювати, що його робота не обмежується лише передачею змісту, але й має певний вплив на психологічні процеси сприйняття та оцінки політичної ситуації. Важливим є також розуміння того, що політичний дискурс може виступати інструментом маніпуляції, і перекладач має бути обізнаний з основними стратегіями маніпуляції, які використовуються у політичних текстах [40, с. 33].

В результаті можна зробити висновок, що переклад політичного дискурсу є не тільки технічним процесом, але й складною когнітивною діяльністю, що потребує не тільки високого рівня лінгвістичних знань, але й глибокого розуміння соціокультурного контексту та політичних реалій. Перекладач повинен бути здатний до об'єктивної оцінки ситуації, зберігаючи точність передачі політичного послання, його ідеологічну складову та емоційне забарвлення, враховуючи вплив, який цей переклад може мати на сприйняття тексту в іншомовному середовищі.

Важливим аспектом є також питання ідентифікації національних та міжнародних політичних контекстів, що часто відображаються в політичних дискурсах. Кожна країна має свою унікальну політичну культуру, що ґрунтується на історичних подіях, соціальних структурах та політичних ідеях. У цьому контексті перекладач має вміння не лише передавати лексичний зміст, а й зберігати культурні та політичні реалії, які можуть бути інтерпретовані по-різному в різних мовах. Одним з основних викликів є переклад політичних

термінів, що мають глибоке національне коріння або безпосередньо відносяться до політичної реальності країни, яка виробляє цей дискурс. Наприклад, політичні інститути, такі як «партія», «уряд» чи «конституція», мають різні нюанси в різних країнах, і ці відмінності необхідно чітко враховувати під час перекладу. Перекладач, маючи справу з такими термінами, повинен добре знати як правову систему країни оригіналу, так і країни перекладу, щоб правильно адаптувати значення.

Крім цього, однією з головних проблем при перекладі політичного дискурсу є необхідність збереження політичної та культурної точності, яка є особливо важливою в періоди політичних криз. Зміни в політичній ситуації можуть вимагати від перекладачів особливого підходу до тексту, зокрема в контексті урядових заяв чи дипломатичних документів. В умовах напружених міжнародних відносин навіть незначна зміна в перекладі може призвести до дипломатичних ускладнень або навіть викликати міжнародний скандал. Тому, навіть коли йдеться про рутинні тексти, перекладач повинен володіти навичками, які дозволяють розпізнавати контекстні ризики та потенційну небезпеку неправильно переданого змісту. Одним із способів мінімізації цих ризиків є стратегія адаптації, коли перекладач коригує структуру речень, вибір слів або навіть додає пояснення для того, щоб забезпечити максимально точне сприйняття тексту в цільовій культурі.

У цьому контексті також слід зазначити важливість багатомовних і багатокультурних перекладачів, які можуть працювати з політичним дискурсом [51]. Ці фахівці повинні володіти не лише високим рівнем мовної компетенції, але й глибокими знаннями в галузі міжнародних відносин, дипломатії, політичних наук та соціальних теорій. Адже політичний дискурс вимагає не тільки лінгвістичної точності, але й чіткого розуміння соціокультурних та політичних контекстів, що формують зміст тексту. Вони також повинні володіти методами аналізу та інтерпретації політичних маніпуляцій і стратегій, щоб точно передати ідеї, збереження яких є основним завданням при перекладі.

Що стосується специфічних типів політичного дискурсу, то тут варто

окремо звернути увагу на проблему маніпуляції, яка є невід'ємною частиною сучасної політики. У багатьох випадках політичні тексти, навіть будучи об'єктивними на вигляд, мають прихований вплив, що може бути направлений на конкретні соціальні групи або цільову аудиторію. Перекладач повинен уміти розпізнавати такі елементи і вирішувати, чи має він їх передавати в перекладі, чи варто їх адаптувати, щоб не спотворити основного послання тексту [30, с.41]. Маніпуляція може бути виражена як через підбір термінів, так і через структурування інформації таким чином, щоб певні ідеї або факти здавалися важливішими, ніж вони є насправді. Важливим є те, що ця маніпуляція не завжди є очевидною для початкового читача, тому завдання перекладача полягає в тому, щоб не лише відтворити зміст, але й зберегти маніпулятивний аспект, якщо він є частиною оригінального послання.

Переклад політичного дискурсу також вимагає здатності до розуміння та інтерпретації мовних стратегій, які використовуються для того, щоб досягти психологічного ефекту. У цих текстах часто присутні емоційно забарвлені слова, метафори, алюзії та інші стилістичні засоби, що покликані впливати на емоції та переконання аудиторії. Перекладач, таким чином, має зберігати не тільки зміст, але й емоційне забарвлення тексту, яке може бути використано для досягнення певних політичних цілей. Мовні засоби, що використовуються для створення ідеологічного впливу, повинні бути адаптовані відповідно до культурних та мовних відмінностей, щоб зберегти потужний емоційний ефект на цільову аудиторію.

Отже, переклад політичного дискурсу є складним і багатогранним процесом, який вимагає високого рівня компетентності, здатності до глибокого аналізу та інтерпретації контексту, а також знання соціокультурних і політичних аспектів обох мов. Перекладач має бути обізнаний з політичною ситуацією, зокрема в тих країнах, де здійснюється переклад, і розуміти, як політичний дискурс може бути сприйнятий різними аудиторіями. Тільки у такому випадку можна досягти максимальної точності перекладу і зберегти всі важливі аспекти оригінального політичного послання.

Переклад політичного дискурсу також передбачає глибоке усвідомлення змін, які відбуваються в політичних реаліях, а також нових тенденцій, які виникають у різних мовах. Це важливо в контексті глобалізації, коли політичні тексти часто виходять за межі національних кордонів і вимагають адаптації до міжнародних умов. З одного боку, це може означати, що політичний дискурс стає універсальнішим, з іншого – виникають нові виклики, пов'язані з перекладом та інтерпретацією певних термінів і понять, які можуть мати різні значення в різних культурних контекстах. Зокрема, питання демократичних цінностей, прав людини, глобальних екологічних проблем часто отримують інтерпретації, що залежать від країни походження, що вимагає чіткого розуміння та врахування цих особливостей перекладачем.

Одним з основних завдань при перекладі політичного дискурсу є адаптація мовних засобів таким чином, щоб зберегти не лише граматичну і лексичну відповідність, але й загальний ідеологічний контекст, у якому виникає цей текст. Однак, важливо розуміти, що ідеологічне забарвлення не завжди може бути збережене в тому вигляді, в якому воно представлено в оригіналі. Ідеологічні концепти можуть значно відрізнятися в залежності від політичних, соціальних і економічних умов кожної окремої країни, тому при перекладі потрібно знайти оптимальний баланс між точністю та адаптацією. Наприклад, політичні концепти, що активно використовуються в демократичних країнах, можуть бути сприйняті зовсім по-іншому в країнах з авторитарними режимами, тому при перекладі таких текстів може виникнути необхідність у значній адаптації [35, с.28].

У зв'язку з цим важливим є розуміння перекладачем не лише мовних засобів, а й загальних політичних процесів, що протікають у суспільстві, де здійснюється переклад. Порушення політичної нейтральності чи неправильне розуміння політичних символів і метафор може призвести до серйозних перекручувань і негативних наслідків для репутації перекладача або організації, що надає переклад. Це вимагає від фахівця ретельного вивчення контексту та

обережного підходу до вибору перекладацьких стратегій, особливо коли йдеться про тексти, які можуть мати політичний вплив.

Особливу увагу варто приділити політичним новинам, адже саме ці тексти мають на меті безпосередній вплив на громадську думку і можуть суттєво змінювати ставлення до певних подій чи осіб. Перекладаючи новини, перекладач повинен не лише зберігати точність фактів, але й бути обережним щодо того, як може змінитися емоційне забарвлення оригіналу в контексті цільової культури. Скажімо, різниця в тому, як подається інформація про політичних лідерів у країнах із різними політичними режимами, може значно вплинути на сприйняття новини кінцевим споживачем. У деяких випадках цей вплив може бути настільки сильним, що один і той самий текст буде сприйматися по-різному в різних країнах і культурах [45]. У таких випадках перекладач має враховувати не лише лексичні та граматичні особливості мови, але й її культурний контекст.

Не менш важливим є питання відтворення маніпулятивних стратегій, які широко використовуються в політичних текстах. Перекладач має бути здатним ідентифікувати такі стратегії та вирішити, чи потрібно їх зберігати в перекладі, чи, можливо, варто застосувати адаптацію, щоб зменшити маніпулятивний вплив на цільову аудиторію. Наприклад, у політичних промовах часто використовуються техніки, такі як емоційний апеляцій, подання фактів у спрощеному або викривленому вигляді, а також різноманітні метафори та порівняння, що мають на меті викликати у слухачів або читачів певні емоції. Перекладач, що працює з такими текстами, має бути здатним визначити, які елементи є критичними для збереження політичного ефекту, а які можуть бути занадто маніпулятивними і потребують коригування.

Ідентифікація маніпулятивних стратегій та їх коригування у перекладі становить неабияку складність, оскільки часто не можна чітко визначити, де закінчується маніпуляція і де починається легітимне подання політичної позиції. Враховуючи це, перекладачі політичних текстів повинні володіти високою компетентністю, мати на увазі не лише лінгвістичні аспекти, але й соціокультурні, політичні та психологічні характеристики аудиторії, для якої

створюється переклад. Це дозволяє забезпечити найкраще можливе розуміння тексту та зберегти його ідеологічне забарвлення.

Лінгвістичні особливості перекладу політичного дискурсу відображають не лише структурні та семантичні характеристики оригінального тексту, а й його ідеологічне та прагматичне забарвлення. У процесі перекладу важливо враховувати культурні конотації та політичну маркованість лексики, оскільки невірний вибір слова або виразу може змінити сприйняття цілого повідомлення. Наприклад, термін “*sovereignty*” у різних контекстах може передавати як позитивне підкреслення незалежності держави, так і критичне ставлення до певної політичної політики [12].

Однією з ключових проблем є передача евфемізмів, які часто використовуються у політичній риторичі для пом'якшення негативної інформації або створення позитивної конотації. Так, вираз “*market adjustment*” у перекладі українською може бути інтерпретований як «підвищення цін», що несе зовсім іншу емоційну забарвленість і може впливати на реакцію аудиторії [27]. Подібним чином, анафоричні конструкції на кшталт “*we are strong*”, “*we will overcome*”, “*we are united*” вимагають особливої уваги перекладача, оскільки повторення слугує не лише стилістичним прийомом, а й інструментом емоційного впливу [34].

Стилістичні та риторичні засоби, такі як іронія, сарказм або гіпербола, становлять окрему категорію викликів у перекладі. Наприклад, фраза “*enemy of the people*” у політичному дискурсі може мати різне сприйняття залежно від культурного та історичного контексту цільової аудиторії, що робить неможливим буквальний переклад без втрати ідеологічного забарвлення [5]. У цьому сенсі перекладач виступає не лише технічним посередником між мовами, а й активним учасником комунікаційного процесу, який моделює сприйняття тексту цільовою аудиторією.

Окрему увагу слід приділити перекладу пресупозицій, які формують приховані припущення та рамки інтерпретації подій. Наприклад, вислів “*we will regain control over our territories*” передбачає тимчасову втрату територій та

наявність плану відновлення влади, що є важливим для збереження політичної аргументації [15]. Переклад таких висловів потребує точного відтворення не лише смислу, а й емоційного та ідеологічного контексту, щоб уникнути викривлення інформації.

Крім того, переклад політичного дискурсу неможливий без врахування лексичних маркерів політичної лояльності та опозиційності. Вирази на кшталт *“true patriot”*, *“traitor to the state”*, *“anti-state position”* несуть сильне ідеологічне забарвлення та повинні передаватися у цільовій мові з максимальною точністю, щоб зберегти функцію оцінки та нормування [42].

Таким чином, сучасна перекладознавча парадигма акцентує увагу на комплексному підході до перекладу політичного дискурсу, що включає семантичну, прагматичну та культурну адаптацію, а також аналіз стилістичних та риторичних засобів. Усі ці аспекти взаємопов'язані та визначають рівень адекватності перекладу як з лінгвістичної, так і з ідеологічної точки зору.

Висновки до розділу 1

Політичний дискурс поєднує структурні, функціональні та жанрові характеристики, включає різноманітні жанри – офіційні виступи, промови, заяви, інтерв'ю – що реалізують функції переконання, впливу та легітимації дій політичних суб'єктів. Інтеграція вербальних і невербальних елементів забезпечує ефективність комунікації та формування суспільної думки.

Ідеологічне забарвлення політичного дискурсу реалізується через лексичні та синтаксичні засоби, зокрема метафори, евфемізми, номіналізації, антиномії та поляризовану лексику. Використання таких мовних стратегій створює уявлення про «своїх» і «чужих», легітимізує певні дії та сприяє маніпулюванню свідомістю аудиторії, виступаючи потужним інструментом ідеологічного впливу та мобілізації громадської думки.

Переклад політичного дискурсу є складним міжмовним і міжкультурним процесом, який включає не лише трансляцію вербальної інформації, а й

адаптацію ідеологічно насичених концептів до нової соціокультурної реальності. Врахування жанрових, функціональних і прагматичних особливостей вихідного дискурсу та застосування стратегій трансформації дозволяють зберегти переконливий і маніпулятивний ефект оригіналу, підкреслюючи важливість лінгвістичних та перекладацьких стратегій для адекватного відтворення політичної комунікації.

РОЗДІЛ 2

ОСОБЛИВОСТІ АНГЛІЙСЬКОМОВНОГО ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ

2.1. Специфіка відображення політичної риторики у британських та американських медіа

Політичний дискурс у британських та американських медіа має значні особливості, які зумовлені не лише лінгвістичними, а й культурними, історичними та політичними відмінностями між цими країнами. У британських медіа політична риторика традиційно має більше класичних форм, зокрема у використанні літературних прийомів, метафор та посилань на історичні події, що підкреслюють історичну спадщину Британії. Водночас, американські медіа характеризуються більш динамічною, інколи прямолінійною риторикою, яка часто орієнтована на емоційний відгук аудиторії і використовує активніші маніпулятивні техніки для створення потужних політичних меседжів. У той час як британський політичний дискурс може бути більш стриманим, американський часто є більш агресивним і прагматичним у своєму підході до політичної риторики [5, с. 28].

У сучасній науковій традиції аналіз політичної риторики в британських та американських медіа посідає важливе місце у сфері досліджень критичного дискурсивного аналізу, культурології та політичної комунікації.

У європейському науковому просторі ключовими дослідниками є Н. Ферклаф [37], який розробив підходи критичного дискурсивного аналізу та висвітлив механізми відтворення влади й ідеології у медіадискурсі, а також Т. ван Дейк [44], котрий акцентував увагу на проблемах ідеології, маніпуляції та репрезентації соціальних груп у новинних повідомленнях.

Дж. Лакофф та Р. Ентман [40] розвинули теорії фреймінгу, які пояснюють вплив когнітивних структур і медійних рамок на інтерпретацію політичних

подій. Вагомим залишається внесок Н. Хомського [34] та Е. Германа [39], які у своїй «моделі пропаганди» показали залежність ЗМІ від інституційних та елітарних інтересів.

У британських медіа політична риторика часто характеризується використанням тонких і витончених метафор, що додають текстам багатозначності. Важливу роль відіграють алюзії на національні символи, історичні постаті та події, які сприяють створенню ідеологічної ідентичності. Наприклад, численні політичні дискусії в британських медіа часто звертаються до концепцій свободи та демократії, при цьому часто акцентується на значенні парламентської системи та правових інститутів як важливих елементів британської політичної культури [6, с. 55].

З іншого боку, американський політичний дискурс у медіа зазвичай спрямований на безпосереднє залучення широких верств населення до обговорення важливих політичних питань. Тут зазвичай використовуються яскраві, інколи спрощені меседжі, що звертаються до емоційних аспектів. Тема національної єдності, патріотизму та індивідуальної свободи займає центральне місце в американському медіа-просторі. Політичні лідери часто використовують прямі звернення до громадян, застосовуючи прості і зрозумілі вислови для створення національної ідентичності, що знаходить широкий відгук у різних соціальних групах.

Особливо важливим є те, як ці медіа-простори використовують специфічні риторичні стратегії для формування громадської думки. У британських медіа найбільш помітною є тенденція до використання культурних референцій, де за допомогою ретельного добору мовних засобів політичні повідомлення підкріплюються емоційними та моральними аргументами, що відображають традиційні цінності та принципи британської політики. Це дозволяє національним медіа створювати у своїх читачів відчуття стабільності та зв'язку з історичними ідеалами, таким чином зберігаючи політичну лояльність.

Американські медіа, навпаки, часто користуються масованими кампаніями, які мають на меті не тільки інформувати, але й залучати широкі

маси до активних політичних дій. Зокрема, в контексті виборчих кампаній, телевізійні та інтернет-ресурси активно використовують риторику, яка апелює до страхів та сподівань виборців, що дозволяє маніпулювати настроями громадськості для досягнення конкретних політичних цілей. Прямі звернення до національних символів, таких як «американська мрія», «свобода» та «глобальна роль США», стали невід'ємною частиною політичного дискурсу, що функціонує на всіх рівнях медіа-простору в Сполучених Штатах [45].

Аналізуючи ці відмінності, можна стверджувати, що політична риторика в британських та американських медіа базується на різних мовних стратегіях та культурних традиціях. Британські медіа здебільшого зберігають акцент на тонких і складних формах вираження політичних ідей, використовуючи багатозначні і важкі для перекладу конструкції. Американські ж медіа більш схильні до прямолінійного і часто емоційного підходу, що дозволяє створювати більш зрозумілі і ефективні для широкої аудиторії повідомлення. Ці відмінності мають велике значення для перекладачів, які повинні враховувати не тільки лексичні та граматичні особливості, а й культурні та політичні контексти при перенесенні політичних повідомлень з однієї мовної системи в іншу [49].

Політична риторика в англійськомовних медіа, зокрема в британських і американських, є потужним інструментом маніпулювання громадською думкою. Проте варто зазначити, що політичний дискурс у цих двох країнах має деякі відмінності через різні соціокультурні контексти, історичні традиції та політичні інститути. Британські медіа часто орієнтуються на формальність і стриманість у поданні політичної інформації, що відображає їх традиційну роль у забезпеченні політичного консенсусу та стабільності. Водночас, американські медіа прагнуть до більш динамічної та емоційно насиченої риторики, яка, з одного боку, залучає широку аудиторію, а з іншого – активно формує політичні настрої через призму особистих переконань та інтересів [51].

Британські політичні медіа, такі як *BBC*, надають перевагу нейтральності та об'єктивності в подачі інформації, однак під цим часто ховається певна політична орієнтація, обумовлена історичними традиціями та політичними

інститутами країни. Поширене використання термінів, які мають культурне значення, є частиною політичної риторики, оскільки ці терміни часто апелюють до історії, символів державності, конституційних основ Британії. Наприклад, використання терміну «парламентська демократія» в політичних повідомленнях може викликати певні асоціації з ідеями правової держави та свободи. В такому контексті зміст політичних повідомлень є не тільки інформативним, а й створює імідж стабільності та національної ідентичності.

Водночас американські медіа, зокрема такі як *CNN* або *Fox News*, характеризуються значною емоційною складовою, яка проявляється в риториці, спрямованій на залучення аудиторії та вплив на її настрої. Американська політична риторика відрізняється своєю схильністю до використання популістських фраз і лозунгів, орієнтуючись на швидке розуміння і емоційне залучення громадян до політичних процесів [49; 50; 51]. Це особливо помітно під час виборчих кампаній, коли політики і ЗМІ звертаються до певних соціальних груп з конкретними меседжами, що відповідають їхнім інтересам або проблемам. Політичні лідери часто використовують відверті, але прості вислови, щоб закріпити за собою підтримку широких мас, звертаючись до їхніх найглибших емоційних реакцій, що можна побачити на прикладі лозунгів таких, як «*Make America Great Again*».

Ці стратегічні відмінності у риториці відображають культурні традиції і політичні процеси, які розвивалися в кожній країні на основі її історії. У Великій Британії, зокрема через довгу історію парламентської системи та тісний зв'язок з королівською родиною, політична риторика часто використовує посилання на історичні традиції, моральні принципи та інститути, в той час як в США більш поширена звернення до індивідуальних прав, національної гідності та економічного процвітання.

Слід також зазначити, що сучасна глобалізація та розвиток медіа зробили політичний дискурс більш міжкультурним. Британські та американські медіа часто взаємодіють з міжнародними політичними контекстами, що спричиняє обмін риторичними практиками між країнами. Наприклад, під час міжнародних

подій чи криз обидва медіа можуть використовувати схожі маніпулятивні стратегії, що сприяють створенню глобальної політичної наративи. Це можна простежити під час висвітлення міжнародних конфліктів або важливих угод між державами, коли медіа двох країн можуть, хоча й з різними акцентами, висвітлювати одну й ту саму подію через призму політичних інтересів своїх урядів [1].

Зі збільшенням ролі соціальних мереж та нових медіа, роль політичної риторики в обох країнах значно змінилася. Якщо раніше традиційні медіа мали більшу владу у формуванні політичного ландшафту, то сьогодні інтернет-платформи, такі як *Twitter* або *Facebook*, створюють нові можливості для політичних діячів звертатися до своїх виборців без посередників. Ці платформи дозволяють швидко передавати меседжі і реагувати на політичні події в реальному часі, що істотно змінює стратегії політичної риторики в порівнянні з традиційними медіа [1].

Традиційні форми політичної риторики вже не є єдиним засобом комунікації з аудиторією, оскільки нові медіа, особливо соціальні мережі, дозволяють політикам безпосередньо звертатися до громадськості. Це значною мірою впливає на стиль та форму політичних повідомлень. Під час виборчих кампаній або важливих політичних подій політики, використовуючи соціальні медіа, можуть активно працювати над формуванням своєї ідентичності та політичного іміджу, спілкуючись безпосередньо з виборцями. Це також відкриває нові можливості для маніпулювання громадською думкою через персоналізовані меседжі та стратегічне використання різноманітних форм риторики.

Американські медіа часто піддаються значному впливу виборчої боротьби та політичних кампаній, що відображається на їхній риторичній специфіці. Це можна побачити на прикладі постійних змін у політичних стратегіях медіа під час президентських виборів. Зокрема, зростання популярності телевізійних дебатів і зокрема форматів, що включають соціальні мережі, призвело до більш активного використання емоційно насичених висловлювань, маніпуляцій та

апеляцій до патріотичних почуттів виборців. Для політичної риторики в США є характерним використання так званих «звичних» слів і фраз, які становлять особливість національної ідентичності та державної самосвідомості. Наприклад, використання виразів типу «American Dream» або «Land of Opportunity» активно відображає національну ідеологію та символіку, пов'язану з ідеями свободи, рівності та прагнення до добробуту. Це дозволяє медіа створювати певний наратив, який резонує з широкими масами американських громадян, звертаючи їх до колективних спільнотних уявлень та традицій. Така риторика активно використовується не лише під час виборів, а й у повсякденному медіа-репортажі, що прагне до відображення «позитивних» аспектів американського суспільства [8, с. 20].

Водночас, британські медіа мають певні особливості, зокрема через вплив традиційних політичних структур та ієрархій, які залишаються сильними навіть у епоху цифрових медіа. Зокрема, британська політична риторика в засобах масової інформації часто характеризується високим рівнем формалізму, акцентом на інституті парламентської демократії та принципах, закріплених у Британській конституції. Однак, на тлі зростаючої політичної поляризації, що спостерігається останнім часом, деякі медіа, такі як *The Guardian* або *The Sun*, активно використовують емоційно насичену риторику для вираження своїх політичних переконань. Наприклад, у контексті обговорення питання про Brexit значною мірою використовувались такі риторичні стратегії, як контраст між «європейським майбутнім» і «британським суверенітетом», що виразно демонструє політичну орієнтацію медіа на підтримку того чи іншого сценарію. Це також виявляється через використання специфічних лексичних одиниць, які підсилюють ефект від подібних наративів. Зокрема, британська преса активно використовувала терміни *separation* (розрив) та *unity* (єдність) в контексті кампанії за і проти виходу з ЄС, що допомогло зобразити всю ситуацію як драматичний конфлікт між двома сторонами з чітким емоційним забарвленням [32, с. 57-59].

Додатково, важливою особливістю політичної риторики в медіа Великої Британії є її схильність до використання класичних елементів політичної культури, що традиційно асоціюються з національними цінностями, такими як консерватизм, лібералізм чи соціалізм. Це проявляється, зокрема, в тому, як медіа відображають політичні процеси через призму цих ідеологічних течій. Так, британські ЗМІ не лише обговорюють політичні питання через призму їхньої взаємодії з історією, а й зосереджуються на відповідних політичних контекстах. Наприклад, під час обговорення парламентських виборів багато медіа використовують риторичні конструкції, що апелюють до традиційних цінностей, а також підкреслюють важливість морального та політичного вибору на основі історичних традицій [32, с. 57-59].

Таким чином, порівняння британських і американських медіа на основі політичної риторики дозволяє виокремити кілька важливих аспектів, зокрема різний стиль подачі політичних новин, різну поляризацію медіа та їхню взаємодію з конкретними політичними ідеологіями. В результаті, політичний дискурс у цих двох країнах виявляється значною мірою визначеним не лише соціокультурними особливостями, а й роллю медіа в політичному процесі, їх впливом на формування громадської думки і активне залучення до політичних процесів.

У контексті сучасних змін, що відбуваються в політичному дискурсі, важливо зазначити, що медіа у Великій Британії та США відрізняються своїм підходом до відображення політичних подій. У США політичні медіа часто є предметом маніпуляцій і використовуються як інструмент для досягнення політичних цілей, що, в свою чергу, значно впливає на риторичні стратегії, що використовуються в таких медіа. Це виявляється у високому рівні емоційності політичних повідомлень, у яких часто застосовуються прийоми гіперболізації, спрощення складних політичних процесів до «чорно-білих» сценаріїв, що поляризують суспільство [21, с. 55]. Наприклад, під час виборів або важливих політичних подій, такі телеканали, як *Fox News*, використовують риторику, яка виразно сприяє підтримці певних кандидатів і партій, формуючи імідж

політичних лідерів через використання певних символів і образів, часто орієнтуючись на такі теми, як патріотизм або боротьба за права та свободи. Це, в свою чергу, створює специфічний дискурс, який націлений на підсилення певних політичних наративів, часто спрощених до крайнощів, що резонують з емоційними потребами і сподіваннями виборців.

Крім того, риторика американських медіа активно використовує концепт «політичного іншого» для посилення поляризації. Часто у засобах масової інформації створюються образи політичних опонентів як “*enemies of the people*” або “*traitors*”, що має на меті створення чітких ліній розмежування між «своїми» та «чужими» [55]. Такий підхід активно використовується під час виборів, зокрема в контексті президентських кампаній, коли засоби масової інформації будують ідеологічний фронт, де підтримка одного кандидата означає підтримку певної політичної філософії, а підтримка іншого – іншу політичну програму, часто з різким протиставленням, що робить політичну ситуацію більш драматичною та емоційно зарядженою. Ці медіа також часто використовують значну кількість жаргонних термінів і слів, що мають негативний або позитивний емоційний забарвлення, для підкреслення тих чи інших рис кандидатів і партій.

У Великій Британії медіа також піддаються політичному впливу, проте, їх риторика зберігає певну формальність і прагне до більшої об’єктивності. Однак, навіть у традиційних британських газетах, таких як *The Times* чи *The Guardian*, можна спостерігати вплив ідеологічних та політичних орієнтацій на контент і стиль подачі політичних новин. Це особливо проявляється під час важливих політичних подій, таких як референдуми або загальні вибори, коли медіа використовують риторичні конструкції, що сприяють підтримці певних політичних сил.

Під час Brexit, наприклад, медіа використовували специфічні лексичні стратегії, щоб підкреслити важливість національного суверенітету, апелюючи до історичних традицій Британії та її незалежності від Європейського Союзу. У цьому контексті дуже часто зустрічаються терміни на зразок “*patriotism*”, “*national interests*”, “*sovereignty*”, які мають високе емоційне навантаження і

викликають відповідні асоціації у британського громадянина, що сприяє підтримці або критиці політичних ініціатив в рамках того чи іншого наративу [53].

Британські медіа в той самий час не менш активно користуються іронією та сарказмом для того, щоб висвітлювати політичні події. Це стало особливо помітно після подій, що стосуються Brexit, де багато публікацій у газетах, таких як *The Daily Mail* або *The Independent*, мали скептичне ставлення до політичних ініціатив уряду та створювали риторичні наративи, що піддавали сумніву політичну доцільність деяких рішень. Важливою є й роль газет, які не підтримують жодну політичну сторону, наприклад, *The Financial Times*, яка прагне зберігати нейтралітет, однак, навіть у такій ситуації, риторика часто схиляється до роз'яснення важливості економічних факторів для політичних процесів, що робить медіа активно залученим до політичних дискусій. Таким чином, політична риторика британських медіа, хоча й зберігає більшу стриманість порівняно з американськими, все ж має свої відмінності у вираженні емоційного забарвлення і маніпулювання громадською думкою через відповідні наративи [53].

Під час дискусії Гіллари Клінтон зазвичай говорить менше слів, ніж Барак Обама, хоча вона використовує велику кількість довгих речень, складних і розлогих. Аналіз граматичного рівня дискусії, який передбачає вживання особистих займенників, частоту вживання модальних операторів і значення вживаних дієслів, привів нас до висновку: – У своєму дискурсі Хіллари Клінтон використовує модальні оператори в середньому 235 разів, що становить приблизно 63% від загальної кількості її виступів. Це свідчить про бажання привернути увагу країни до змін, які зробить *qu'elle* (для цього використовується її волевиявлення).

Коли вона використовує модальні оператори високого значення, які є другими за поширеністю, вона зазвичай поєднує їх з особистим займенником *we*, тоді як модальний оператор *can* використовується з *I*. Ось як Гіллари Клінтон намагається підштовхнути аудиторію до необхідних рішень, яка призведе до дії,

вона демонструє необхідність кроків до розвитку Америки.

За допомогою модального оператора вона намагається описати справжні можливості впровадження змін у разі обрання президентом. – Аналіз фрагментів щодо частоти використання в них особистих займенників привів до наступного висновку: Гіллари Клінтон зазвичай використовує особистий займенник I в однині (184 рази із загальної кількості 615), щоб описати себе як досвідченого політика, кроки *she will take after her takeover of the presidency* [58], а особистий займенник множини we (176) – коли намагається об'єднати аудиторію під спільним знаменником і спонукати їх діяти як єдине ціле (під її керівництвом) на благо країни.

Особисті займенники він і вони в основному вживає Гіллари Клінтон, коли обговорює Джорджа Буша та Республіканську партію загалом, а також її головного опонента Барака Обаму, обидва з яких вважаються членами однієї партії. Крім того, вона всіляко намагається підірвати і їх, і їхню репутацію в очах електорату. Займенник you використовується оратором під час розмов з аудиторією та під час дебатів, він використовується як анафоричний або катафоричний засіб спілкування; – на граматичному рівні також важливий напрямок погляду політика, це можна визначити за тим, як обговорюються події минулого.

Якщо ми зосередимося на минулому, теперішньому та майбутньому вживанні дієслова «бути» в різних частинах дебатів Гіллари Клінтон, стане очевидним, що сенатор використовує минулу форму «був/були» лише 59 разів, тоді як теперішній і майбутній форм – 511 разів. Очевидно, що коли вона говорить про себе як про досвідченого політика, незважаючи на використання минулого та перфектного часів, вона все ж не підриває загального враження від відповідей, оскільки вони представляють майбутні зміни, які чекають на країну під її керівництвом.

Під час обговорення реформи податкового кодексу Гіллари Клінтон акцентує увагу аудиторії насамперед на двох аспектах: негативні наслідки політики Джорджа Буша (з використанням великої кількості числових даних):

«прогнозований профіцит \$5,6 трлн», «9 трлн боргів», «дефіцит 400 мільярдів доларів», «найбільший дефіцит бюджету») та позитивні аспекти економічної ситуації під час перебування її чоловіка на посаді: «успадкувала бюджет, який був збалансованим», «типовий сімейний дохід 7000 доларів» [47]. Це сприяє істотній різниці між двома методами управління країною. Крім того, він постійно допомагає виборцям, нагадуючи їм про державну систему, яку вони підтримуватимуть. Вона має багато позитивних слів на адресу свого чоловіка, що, на її думку, відіграє значну роль у його успіху, каже вона. Крім того, вона не обходить точку зору Барака Обами на цю тему, вона зображує їх такими, що «вирішують питання соціального забезпечення на спині середнього класу», тому вона виступає проти їхнього бажання захистити населення середнього класу: «освітяни, поліцейські, пожежники», «американці середнього класу», що є пріоритетом доповідача: «Мої пріоритети» [70].

- Конфлікт в Іраку став незручною темою, під час обговорення якої Гіллари Клінтон змушена захищатися. Щоб відвернути увагу від своєї особистої помилки – свого голосування за допуск американських військ до Іраку – Гіллари Клінтон акцентує увагу на негативних сторонах політики Джорджа Буша, робить це при кожній нагоді. Крім того, вона досить голосно критикує Джорджа Буша, наприклад: *the most irresponsible abdication, absolutely indefensible, talking to a brick wall, he abused and misused that authority* [49].

Вона не відокремлює себе від інших демократів, а намагається підкреслити різницю між республіканцями та демократами, уникаючи порівняння своїх поглядів із поглядами Барака Обами: *the Republicans are still committed to Bush's policy, the Democrats have a much better grasp of reality* [51]. Таким чином, вона спрямовує увагу від своїх помилок. Навіть коли йдеться про її вибір, вона описує його як *sincere vote*, що має показати як її щире бажання вивести країну з небезпечної ситуації, так і каяття в неправильному виборі.

У дискусіях про реформу охорони здоров'я, Гіллари Клінтон позиціонує себе як досвідченого політика, нагадуючи про свої досягнення: *the Children's Health Insurance Program, [worked] for many years* [54]. Вона не стільки критикує

плани Барака Обами, скільки акцентує на позитивних аспектах своєї програми: *the advantage of being proven, affordable, enough money, cover nearly everybody, a much lower cost* [66]. Кожен раз, говорячи про реформу охорони здоров'я, вона використовує слово *affordable*, що є відповіддю на звинувачення Барака Обами у недоступності страховок для всіх.

У дебатах про зовнішню політику вона акцентує на потребі змін, використовуючи слова, які підкреслюють рішучість: *vigorous, serious, aggressive [diplomacy]*. Вона різко критикує політику Джорджа Буша та республіканців, визначаючи її як *narrowly defined, frankly against our interest, alienated our friends, emboldened our enemies* [58]. Оскільки мета дебатів полягає в виявленні недоліків передвиборчих кампаній опонентів у партії, Гіллари Клінтон фокусує увагу на Баракі Обамі та його заяві про переговори як з друзями, так і з суперниками, вважаючи цей підхід *putting the prestige of the presidency on the line* [57] за неприйнятний.

Питанню імміграційної реформи вона приділяє особливу увагу, нагадуючи про своє представництво Нью-Йорка, міста іммігрантів, та критикуючи неспроможність Джорджа Буша вирішити проблему, розрізняючи демократів та республіканців: *a smart way, a dumb way* [61], висловлюючи негативне ставлення до дій уряду різкими, критичними висловами, як-от: *the kind of absurdity, make no sense* [69]. Дебати, які вона веде, містять значну кількість метафор, також використовує велику кількість епітетів, негативно оцінюючи політику Джорджа Буша та республіканців, а позитивно ставлячись до себе та політики свого чоловіка: *to very good effect, a very specific plan, did really well, a sincere vote, a much better grasp* [58].

Розглянемо використання різних методів перекладу, таких як еквівалентний переклад і лексичні трансформації, для передачі культурних особливостей політичних промов у США. У вислові Г. Клінтон про її мрію - «село», в українському перекладі було доцільно використати варіант «будинок», що відображається як «Те, що я колись називала «будинком», у якому є місце для всіх» [59]. Українське уявлення про «село» може асоціюватися з бідністю та

низьким рівнем життя, тому заміна на «будинок» допомагає уникнути подвійного тлумачення. Ця лексична трансформація дозволяє передати авторську думку більш чітко.

Розглянемо речення. Оригінал: *«Three college students in Arizona were so fed up with the uncertainty that they created a website called ismyinternshipcancelled.com which compiles the latest information on hundreds of companies' changing plans»* (16). Переклад: *«Троє студентів коледжу в Арізоні були настільки ситі по горло невизначеністю, що створили веб-сайт під назвою ismyinternshipcancelled.com який збирає найсвіжішу інформацію про зміни планів компаній»* [63].

У цьому прикладі автор використовує ідіому *fed up*. В українській мові існують такі відповідники цього фразеологізму, які можуть бути використані в перекладі: *ситі по горло*, *ситі донесхочу*, *ситі по саму зав'язку*. Розглянемо речення, узяті з виступу Дональда Трампа. Оригінал: *«After four decades of failure, it is time for Iran's leaders to step forward and to stop threatening other countries, and focus on building up their own country»* [67].

Переклад: *«Після чотирьох десятиліть невдач настав час іранським лідерам зробити крок вперед і перестати загрожувати іншим країнам, а зосередитися на будівництві своєї власної країни»*. У цьому прикладі використано ідіому *to step forward*, що означає зробити крок вперед. Саме такий переклад, на нашу думку, є вдалим. Під час перекладу конструкції *«It is unpardonable, to show hand on the new territories»* також було застосовано трансформацію фразеологізму: *«Простягнути руку на нові території – непростимий вчинок»* [67].

Отже, відтворення лексичних особливостей у політичних промовах є важливим аспектом їх перекладу. Це вимагає уважності до контексту, інтенцій та культурних відтінків, що містяться у вживаній мові. У багатьох випадках перекладачі вдаються до лексичних трансформацій, змінюючи слова чи вирази, аби краще відтворити концепції у мову приймаючої аудиторії. Це може полягати в заміні або адаптації слів, які мають різні культурні асоціації. Такий підхід

допомагає уникнути двозначності та забезпечити краще розуміння змісту та ідеї політичних заяв. Врахування лексичних особливостей є ключовим для збереження автентичності та ефективності у перекладі політичних промов.

Аналіз політичного дискурсу в медіа США та Великої Британії дозволяє зробити висновки про те, що хоча обидві країни мають спільну англійськомовну культурну та лінгвістичну основу, їх медіа використовують різні підходи до відображення політичної реальності. У Великій Британії медіа все ще залишаються більш стриманими, з високим рівнем формалізму і об'єктивності, тоді як в США спостерігається значна емоційна насиченість і використання маніпулятивних стратегій для формування громадської думки. Такий аналіз є важливим для розуміння того, як політичні повідомлення можуть бути адаптовані до різних культурних контекстів і як вони впливають на політичну ситуацію в обох країнах.

2.2. Маніпулятивні стратегії у політичних текстах та їх лінгвістичні маркери

Маніпулятивні стратегії становлять системний інструмент політичного дискурсу, призначений для формування бажаних наративів, керування суспільними уявленнями та консолідації підтримки чи дискредитації опонентів. У підході критичного дискурсивного аналізу маніпуляцію розглядають як результат взаємодії дискурсу, соціальних структур і когнітивних процесів: мовні конструкції не лише відображають, але й виробляють соціальну реальність [54].

Однією з найпоширеніших лінгвістичних стратегій є евфемізація – заміна термінів із негативною коннотацією нейтральними або позитивно забарвленими лексемами з метою зменшення емоційної реакції аудиторії й легітимації непопулярних рішень. Евфемізми дозволяють представити ризиковані чи жорсткі політичні кроки як «контрольовані» або «тимчасові», що сприяє інертності суспільного спротиву. Приклад (англійською): *crisis – difficulties; casualties – losses* [54].

Модальні конструкції (обов'язковість, можливість, ймовірність) виконують прагматичну функцію «натяку», перетворюючи суб'єктивні оцінки на вигляд об'єктивних або неминучих рекомендацій. Формулювання типу «*We must do this*», «*This will probably lead to...*» або «*This is necessary*» (англ.: «*We must...*», «*This will...*», «*It is necessary...*») створюють уявлення про неминучість і тим самим зменшують простір для критичного обговорення альтернатив [52].

Маніпуляція через контекстуальне моделювання (*implicit conclusions, selective emphasis*) полягає у підсиленні одних аспектів події при одночасному замовчуванні інших – шляхом дискурсивного вибору тем, перефразування й композиційного вирізнення інформації. Така техніка дозволяє створити асиметричне сприйняття ситуації й спрямувати інтерпретацію в потрібне русло [54].

Іронія, сарказм та гумор застосовуються як засоби дистанціювання або приниження опонента без відкритого заперечення. Ці прийоми пом'якшують образи прямої критики й одночасно виконують функцію делегітимації альтернативних позицій. Наприклад, висловлювання на кшталт “*Well, that’s a brilliant idea...*” або “*Oh, what could possibly go wrong?*” використовуються для саркастичного підкреслення недолугість чи нелогічність позиції опонента. Подібна риторика часто виступає інструментом побудови образу «рішучого» лідера, який “*jokingly*” нейтралізує критику [55].

Символіка та метафоричні конструкції індукують глибокі емоційні асоціації: метафори *battle, path, fight for freedom* формують героїчні чи загрозливі наративи, що мобілізують аудиторію. Дослідження ролі метафори в політичній риторичі підкреслюють їхню ефективність у кодуванні складних ідей у прості, емоційно заряджені образи (англ.: *battle for justice, path to victory, fight for freedom*) [48].

Риторичні фігури – паралелізм, антитеза, гіпербола, алегорія – посилюють емоційний вплив тексту й одночасно приховують аргументативні прогалини. Зокрема, антитеза “*we*” vs. “*they*” служить для поляризації суспільства, наприклад у фразях “*We protect our values, they undermine them*” або “*We build*

the future, they destroy it". Гіперболізація може створювати відчуття надзвичайності ситуацій, що виправдовує надзвичайні заходи, як у висловлюванні "*This is the most critical decision in our nation's history*" [52]. Алгоритми та паралелізм, наприклад у конструкції "*Like a ship navigating a storm, we must stay steady and united*", допомагають створити емоційне єднання з аудиторією.

Маніпуляції також здійснюються через апеляцію до стереотипів і псевдонаукових термінів: стереотипізація дозволяє швидко сформувати негативний або позитивний образ групи, а псевдонаукові формули надають висловлюванню ілюзії авторитетності при відсутності реального доказового підґрунтя [44, с.52].

Медійний канал посилює дискурсивні маніпуляції: засоби масової інформації відбирають, маркують і репрезентують події так, щоб створити видимість об'єктивності, одночасно транслуючи певні політичні наративи. Саме через медіа маніпулятивні техніки набувають масового охоплення та стійкості [52].

У національному контексті українські дослідження зосереджують увагу на специфіці вживання маніпулятивних прийомів у вітчизняному політичному дискурсі, на адаптації загальних стратегій до локальних культурно-історичних кодів та на питаннях ідентифікації й легітимації політичних акторів. Серед важливих вітчизняних досліджень – праці, що аналізують інституційний дискурс, механізми конструювання «гіперреальності» та засоби мовного маніпулювання в українській політичній практиці [13, с.295].

Для прикладу–типологія лінгвістичних маркерів маніпуляції (коротко):

- евфемізми (*difficulties for crisis*);
- модальні маркери (*must, should, will probably*);
- семантичне підсилення / селективна інформація (*implicit conclusions*);
- метафори та символи (*freedom, dignity, democracy, justice*);
- риторичні фігури: антитеза, паралелізм, гіпербола (Наприклад, антитеза проявляється у висловлюваннях "*We stand for freedom, they stand for oppression*",

а паралелізм – у конструкціях *“We will fight, we will endure, we will prevail”*. Гіпербола використовується для створення відчуття надзвичайності ситуацій, наприклад: *“This is the greatest threat our nation has ever faced”*);

- стереотипізація та псевдонаукові терміни (фрази *“The science is clear: their policies endanger our society”* або *“Only true experts understand the risks posed by them”*, де використання термінів «science» або «experts» слугує для створення авторитетності та маніпуляції громадською думкою) [48].

Аналітичне розпізнавання маніпулятивних стратегій потребує поєднання лінгвістичних, когнітивних і соціологічних інструментів: лише комплексний підхід дозволяє виявити механізми, що стоять за формуванням політичних наративів, та виробити практичні рекомендації для підвищення медіаграмотності громадян. Розвиток навичок критичного дискурсивного аналізу є необхідною передумовою протидії маніпуляціям у сучасному інформаційному середовищі.

У ЗМІ широко використовуються такі метафори, як «епідемія», «хвиля, яка накрила країну», «наплив мігрантів», «потік нелегальних мігрантів», «приплив мігрантів», «відтік мігрантів». Проілюструємо використання даних метафоричних моделей. Без питної води можна чекати величезних хвиль міграції населення по всьому світу, в тому числі в Україну. Недавні потоки біженців на Близькому Сході (кілька мільйонів чоловік) непорівнянні з міграцією сотень мільйонів. Це призведе до колосальних змін в соціальній та економічній ситуації в глобальних масштабах [Українців закликали зустрічати величезну хвилю мігрантів].

That means also that some fluid movement of people is a necessary feature in the design of a healthy future settlement between Britain and its neighbours [The Guardian view on EU migration ...] [58].

- Це також означає, що деякий текучого рух людей є необхідною рисою при проектуванні здорового майбутнього розселення між Великобританією і її сусідами.

Подібні метафоричні асоціації, пов'язані зі сферами-джерелами «стихія», «цунамі», «вода», використовуються в ЗМІ з метою надати найбільший вплив на

свідомість українців, вселити почуття страху. Вода в даному випадку зіставляється з руйнівною, непідвладною контролю силою, до якої люди ставляться як до загрози їх безпеки. Використання таких метафор відображає негативні різновиди прагматичної інформації. Тому, прирівнюючи явища природи, які становлять небезпеку для людини, до міграційного процесу, ЗМІ уподібнюють міграцію чогось непередбаченого, потенційно небезпечного, поддающомуся контролю. Для репрезентації міграції в дискурсі ЗМІ також використовуються мілітарні метафори – зі сферою-джерелом «Війна» [4].

Ця метафорична модель репрезентує використання соціоморфної метафори в ЗМІ. Вона виражається за допомогою дієслівних лексичних одиниць: настає, захоплює території, окупує [4].

Наведемо деякі приклади:

«Це дуже серйозний виклик для багатьох країн Європи і одна з причин моєї впевненості, що ЄС впаде, – каже англієць. – Причому мігранти наступают на нас не тільки з Азії або з півночі Африки. Скільки народу переселяється зі Східної Європи в Західну!» [7].

До такого похмурого висновку дійшов британський економіст, автор книг про європейську інтеграцію Тоні Глезер.

The European Union embraced a new hardline agenda to defend its borders against illegal migration last night ... [57].

- Учора ввечері Європейський союз прийняв нову жорстку порядку денного щодо захисту своїх кордонів від незаконної міграції.

Метафоричні одиниці, пов'язані з військовою тематикою, в міграційному дискурсі є важелем формування негативного ставлення до сприйняття образу мігранта, який асоціюється з ворогом, що ставили під загрозу для суспільства. Подібні лексичні одиниці сприяють зміцненню негативного, агресивного ставлення до мігрантів, закликаючи захистити і захистити свою країну від їх небажаного присутності [3].

Ще одним широко використовуваним в сучасних ЗМІ метафоричним концептом є концепт «свої/чужі». Він реалізується за допомогою артефактної

метафори, представленої метафоричної моделлю «Дім» і виражається за допомогою таких віддієслівних лексем, як видворити, дати притулок, виселити [6]. Якби на Заході дійсно дотримувалися середньовічних поглядів, то ніколи не дозволили б іновірців так швидко заселяти європейський дім [43].

The asylum-seekers are arriving in mostly inflatable boats each week, often without enough fuel for the crossing, straining Spain's coastguard [68].

- Шукачі притулку прибувають в основному на надувних човнах щотижня, часто без достатньої кількості палива для переправи, що турбує берегову охорону Іспанії.

Дані приклади ілюструють реалізацію метафоричних моделей у формі натуроморфних, соціоморфних і артефактних метафор, які повсюдно використовуються в сучасному міграційному дискурсі ЗМІ. Створення образу мігранта, що представляє собою якесь небезпечне явище, що несе за собою загрозу життю людини, призводить до природної реакції у вигляді бажання убезпечити себе, своїх близьких, свою країну від небажаного присутності чужинців.

2.3. Особливості ідеологічного впливу в сучасних політичних новинах англійськомовного інформаційного простору

Ідеологічний вплив у сучасних політичних новинах англійськомовного інформаційного простору є однією з ключових тем у вивченні політичного дискурсу. Політичні новини не просто повідомляють факти, вони активно формують громадську думку, впливаючи на сприйняття подій, осіб та процесів, які мають суспільне значення. У цьому контексті важливо звернути увагу на те, як ідеологічні елементи вбудовуються в новинні тексти через використання специфічних мовних стратегій та прийомів, що служать для легітимації певних політичних рішень або оцінки політичних подій.

Одним із основних аспектів ідеологічного впливу в політичних новинах є вибір мовних засобів, через які передаються значення, що відповідають певній

ідеології або політичній позиції. Використання термінів, що мають чітке політичне забарвлення, є важливим інструментом у формуванні аудиторського ставлення до політичних подій. Наприклад, терміни, що мають сильний емоційний заряд, такі як *“terrorist”*, *“dictator”*, *“anti-democratic”*, активно застосовуються для опису опонентів або негативних явищ [38, с. 63].

Окрім цього, використання евфемізмів для мінімізації негативних аспектів певних політичних дій також є важливим елементом ідеологічного впливу в новинах. Наприклад, замість того, щоб використовувати термін *“war”*, часто застосовують словосполучення *“conflict”* або *“international intervention”*, що дозволяє зменшити серйозність або загрозу ситуації, зберігаючи водночас сприйняття її як необхідної або легітимної [38, с. 63].

Ідеологічний вплив також проявляється через акценти, які ставляться на певні аспекти подій. Наприклад, британські або американські медіа можуть по-різному подавати одні й ті ж самі події залежно від того, який політичний контекст вони хочуть підкреслити. Вибіркове висвітлення фактів, а також ігнорування або замовчування інших, які можуть підривати бажану картину, є типовим прийомом ідеологічної маніпуляції. В цьому контексті важливим є також акцент на конкретних деталях, які дозволяють формувати образи «добра» та «зла», що є центральними в ідеологічному контексті новин [27, с.45].

Іншим важливим аспектом ідеологічного впливу є використання політичних наративів, які здатні впливати на емоції аудиторії. У новинному контексті, зокрема в англійськомовних медіа, поширені наративи на кшталт *“heroic struggle”* чи *“justified war”* часто супроводжуються емоційно зарядженими епітетами, такими як *“martyrs”*, *“defenders”*, *“free people”*, що формує в аудиторії відчуття підтримки певної політичної лінії. Ці наративи виявляються особливо ефективними в умовах міжнародних конфліктів, коли мова йде про підтримку або засудження конкретних держав, режимів чи лідерів [36, с. 59]. Застосування таких наративів дозволяє забезпечити більшу підтримку або агресію з боку населення в умовах політичної чи військової нестабільності.

Ще одним важливим аспектом є використання медіа як каналу для поширення інтерпретацій глобальних подій через призму національних інтересів. Наприклад, новини в британських медіа часто мають виражений акцент на національних інтересах, зокрема в питаннях безпеки, зовнішньої політики та економічної стабільності. Це дозволяє сформувати у громадськості чітке уявлення про те, що є національними пріоритетами, та сприймати певні політичні рішення як найкращі для забезпечення добробуту нації. Важливим є і питання формування стереотипів щодо інших країн або культур, яке часто має місце в англійськомовних медіа. Створення уявлення про країни, що суперечать інтересам Західного світу, як «ворогів», «загроз» або «відсталих держав», має величезний ідеологічний вплив на сприйняття зовнішньої політики [25, с.27].

Медіа також часто застосовують контрастування у висвітленні політичних подій, підкреслюючи розбіжності між «нашими» та «чужими», створюючи чітку межу між «своїм» та «незнайомим» або «ворожим». Цей прийом є особливо ефективним, оскільки дозволяє аудиторії не тільки визначити свою ідентичність через сприйняття інших, але й виокремити моральну або політичну перевагу власної нації, партії чи політичного руху.

Таким чином, ідеологічний вплив у сучасних політичних новинах англійськомовного інформаційного простору здійснюється через різноманітні лінгвістичні та риторичні стратегії. Використання термінів із чітким політичним забарвленням, маніпуляція через наративи, вибіркове висвітлення фактів, а також конструювання певних образів і стереотипів – усе це сприяє створенню бажаного політичного образу, який здатен вплинути на громадську думку та підтримку певних політичних рішень.

Ідеологічний вплив у політичних новинах не обмежується лише вибором окремих слів або фраз, а включає ширшу стратегію організації тексту. Медіа часто застосовують специфічні структурні елементи – заголовки, підзаголовки, lead-абзаци, вступні частини новин – щоб з самого початку спрямувати сприйняття події у потрібне русло. Наприклад, заголовки можуть підкреслювати

емоційно заряджені моменти або важливість події для національних інтересів, формуючи атмосферу терміновості чи необхідності дії [46].

У BBC News у статті «*Ukraine conflict: Civilians caught in crossfire as ceasefire fails*» [67] заголовок уже надає події рамку «загроза/криза», ще до ознайомлення читача з текстом новини. Аналогічно, у The Guardian у публікації «*Brexit negotiations: leaders face mounting pressure*» [62] заголовок і lead-абзац створюють відчуття політичної напруженості, акцентуючи увагу на критичності ситуації. У The New York Times, наприклад, у матеріалі «*Climate crisis: Extreme weather events threaten millions*» [55] обрана структура заголовка і lead-абзацу підкреслює загрозу та екстремність проблеми, впливаючи на сприйняття читача ще до детального викладу фактів [47].

Ще одним елементом ідеологічного впливу є використання посилань на авторитетні джерела або експертів. Цей прийом підсилює легітимність певної точки зору та надає їй «наукової» або «експертної» ваги. У матеріалі CNN «*US elections: Experts warn of disinformation risks*» [67] цитуються провідні політологи та аналітики, що підкреслює серйозність проблеми та створює враження авторитетного консенсусу. Аналогічно, у BBC News у публікації «*COVID-19: Vaccine rollout continues amid rising cases*» [61] наведені офіційні заяви урядових представників та фахівців у галузі медицини, що підтримують ключовий меседж новини [50].

Таким чином, через заголовки, lead-абзаци та відбір джерел медіа здатні формувати контекст і задавати рамку сприйняття події. Ці структурні стратегії дозволяють впливати на емоції аудиторії, підкреслювати важливість певних подій і надавати перевагу одному наративу над альтернативними точками зору.

Ще одним важливим аспектом ідеологічного впливу є використання посилань на авторитетні джерела або експертів, які підтримують певну точку зору. Цей прийом дозволяє медіа зміцнити власну позицію, надаючи їй «легітимності» через виведення на перший план думок або рішень осіб, яких сприймають як експертів або визнаних лідерів думок. У сучасних англomовних політичних новинах широко застосовуються цитати, інтерв'ю та офіційні заяви

представників влади або політичних організацій, що підкріплюють основний меседж тексту [47; 50].

Наприклад, у статті The Guardian *“Elections in UK and US at risk from AI-driven disinformation, say experts”* цитата аналітика *“Alexander Leslie, a Recorded Future analyst, said the technology would only improve and become more widely available ... giving [...] governments a window to act now”* [69] використовується для підсилення тривожного наративу та створення відчуття серйозності проблеми. У BBC News у матеріалі *“COVID-19: Vaccine rollout continues amid rising cases”* [68] наведені офіційні заяви урядових представників та експертів у галузі медицини, що підтримують ключовий меседж новини і формують враження авторитетного консенсусу. У CNN у публікації *“US elections: Experts warn of disinformation risks”* [65] подано думку провідних політологів, що підкреслює значущість проблеми та легітимізує позицію медіа.

Однак ці джерела не завжди нейтральні: відбір цитат та експертних оцінок часто здійснюється так, щоб підсилити певну ідеологічну наративу та підтвердити або спростувати конкретні політичні рішення чи дії. Завдяки цьому медіа не тільки передають інформацію, а й формують певний контекст для її сприйняття аудиторією, встановлюючи рамку інтерпретації подій та підкреслюючи важливість конкретних позицій [47; 50].

Також варто зазначити, що політичні новини часто зосереджуються на певних типах повідомлень або інтерпретацій, що підвищують їх політичну ефективність. Наприклад, новини можуть бути структуровані таким чином, щоб підкреслити конфлікти між різними політичними силами або країнами. Ці повідомлення, як правило, супроводжуються відповідними оцінками або коментарями, що підкріплюють певну ідеологічну перспективу. Водночас, новини, які подаються нейтрально або збалансовано, рідко можуть мати таку ж сильну впливовість. Конфліктна природа багатьох новин робить їх більш привабливими для аудиторії, оскільки вони спонукають до емоційного відгуку, що дозволяє медіа підтримувати високий рівень уваги [10, с. 46].

Цей ефект посилюється через застосування так званих «спеціальних репортажів» або «ексклюзивних інтерв'ю», що дозволяють медіа створювати ілюзію неповторної або обмеженої інформації. Такі репортажі мають значну силу впливу, оскільки вони презентують читачам або глядачам інформацію як найбільш актуальну та важливу, спонукаючи до її негайного сприйняття та оцінки [47]. Таким чином, медіа виступають не лише як інформатори, але й як активні учасники політичного процесу, надаючи або забираючи доступ до інформації, що має політичне значення.

Не менш важливою є роль новин у підтримці або зміні громадських настроїв під час виборчих кампаній, кризових ситуацій або політичних пертурбацій. Вони активно формують атмосферу довіри або недовіри до політичних лідерів, партій та урядів, а також намагаються впливати на рішення виборців. Вибір певних новин або точок зору щодо кандидатів чи партій може змінити хід політичних подій, що демонструє важливість медіа в політичному житті. Ідеологічний вплив медіа здатен не лише забезпечити підтримку певних політичних акторів, а й зменшити довіру до інших через порівняльну або негативну подачу інформації.

З огляду на це, політичні новини у сучасному англійськомовному інформаційному просторі є важливим інструментом у побудові та підтримці політичних наративів, які формують громадську думку та ідеологічну орієнтацію населення. Через свою здатність впливати на емоції, відчуття та сприйняття світу медіа виступають як основні агентами ідеологічного впливу в сучасному суспільстві.

Висновки до розділу 2

Аналіз відображення політичної риторики у британських та американських медіа демонструє, що засоби подачі політичної інформації суттєво відрізняються залежно від медіа-формату та культурного контексту. У британських виданнях простежується переважання аналітичних і коментаторських жанрів, які

забезпечують глибше висвітлення політичних процесів, тоді як американські медіа орієнтовані на оперативність та емоційну привабливість подачі матеріалу. Особлива увага приділяється використанню мовних і стилістичних засобів, що формують певний образ політичних акторів та подій, забезпечуючи вплив на сприйняття аудиторії.

Маніпулятивні стратегії у політичних текстах виявляються через широкий спектр лінгвістичних маркерів, включаючи евфемізації, номіналізації, поляризовану лексику та метафоричні конструкції. Ці засоби дозволяють автору контролювати інтерпретацію подій, приховувати або змінювати причинно-наслідкові зв'язки та формувати емоційне ставлення читача до політичних процесів. Виявлення та систематизація таких лінгвістичних маркерів підкреслює роль мови як інструменту стратегічного впливу та ідеологічного маніпулювання.

Особливості ідеологічного впливу в сучасних політичних новинах англomовного інформаційного простору проявляються через структурну організацію повідомлень, вибір тематичних акцентів та застосування концептуальних метафор. Новини формують сприйняття соціальної та політичної реальності, закріплюють певні стереотипи та моральні оцінки, а також створюють когнітивні рамки для інтерпретації подій. У результаті мовні та стилістичні прийоми виступають ключовими механізмами ідеологічного впливу та забезпечують ефективність політичної комунікації у сучасному медіапросторі.

РОЗДІЛ 3

ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ ІДЕОЛОГІЧНОГО ЗАБАРВЛЕННЯ

3.1. Стратегії перекладу та адаптації політичної термінології і риторики

Переклад політичного дискурсу є складним процесом, що вимагає глибокого розуміння не лише лексичних і граматичних особливостей мов, але й культурних, соціальних та політичних контекстів, у яких ці тексти виникають. Політичний дискурс не лише відображає реалії політичного життя, але й активно формує ці реалії, що ставить перекладача перед необхідністю точно передавати не тільки зміст, але й ідеологічне забарвлення, яке закладене в мовних конструкціях. Переклад термінології та риторики в політичних текстах є важливою частиною цього процесу, оскільки ці елементи можуть мати значний вплив на сприйняття політичних процесів в іншому культурному контексті.

Однією з основних стратегій, що використовуються при перекладі політичної термінології, є стратегія формалізації або калькування, яка полягає у перенесенні термінів з однієї мови в іншу з мінімальними змінами або без змін. Такий підхід застосовується тоді, коли термін у цільовій мові відсутній, або коли важливо зберегти автентичність терміна для подальшого використання в політичному дискурсі. Наприклад, термін *Brexit* не має прямого аналога в українській мові, тому його часто використовують в оригінальному вигляді з додаванням пояснення або адаптацією через транскрипцію. Цей метод є досить поширеним в перекладі міжнародної політики, оскільки він дозволяє зберегти точність ідентифікації конкретних політичних явищ.

Іншою стратегією є адаптація, коли терміни або фрази підлаштовуються під реалії цільової мови і культури, що дозволяє зробити текст більш зрозумілим і природним для місцевої аудиторії. Адаптація може бути доцільною, коли

прямий переклад терміну не має достатнього контексту або значення у цільовій мові. Замість точного калькування може бути використаний термін, що відповідає за змістом, але належить до національної політичної реальності. Наприклад, у контексті європейської політики, що стосується питань інтеграції країн у ЄС, термін *the European Court of Human Rights* [63] може бути адаптований як *Європейський суд з прав людини* [Переклад наш – Легка Л.В.] з урахуванням конкретних юридичних і політичних реалій країни.

Транслітерація є ще одним підходом, який дозволяє зберегти фонетичне звучання терміну в оригінальній мові, що дозволяє читачеві впізнати цей термін у майбутньому, навіть якщо він не знайомий із ним. Транслітерація активно використовується для назв міжнародних організацій, політичних партій, імен політичних діячів, коли важливо зберегти їх впізнаваність у контексті міжнародного дискурсу.

Крім того, при перекладі політичних текстів часто застосовується експлікація – метод, за допомогою якого дається детальне пояснення терміна, що дозволяє читачеві зрозуміти контекст і значення цього терміну в цільовій культурі. Це особливо актуально при перекладі термінів, що є специфічними для певної політичної системи або культури. Наприклад, у разі перекладу британських політичних термінів, таких як *the House of Commons* або *the Prime Minister* [64], часто використовується не лише кальковане слово, але й пояснення функцій або ролі цих інститутів у політичній системі Великої Британії.

Ідеологічний аспект перекладу політичного дискурсу вимагає застосування спеціальних стратегій і підходів. Перекладач має враховувати можливі ідеологічні відмінності між культурами та мовами, оскільки політичні терміни часто не є нейтральними, а несуть певне ідеологічне забарвлення. Вибір стратегії перекладу може суттєво впливати на сприйняття інформації в іншій культурі, формуючи у цільовій аудиторії певні оцінки та реакції.

Наприклад, термін *socialism* у британському чи американському політичному дискурсі часто має негативну або скептичну конотацію (*Socialism threatens economic freedom*) [55], тоді як у скандинавських країнах може

сприйматися нейтрально або навіть позитивно (*Sweden's democratic socialism ensures social welfare*) [57]. Аналогічно, поняття *liberal* у США та Великій Британії має різне політичне забарвлення: у США воно часто асоціюється з прогресивними реформами (*Liberal policies support healthcare reform*) [58], тоді як у Британії може мати більш нейтральний або класичний політичний зміст (*The Liberal Democrats advocate for civil liberties*) [53].

Перекладач повинен обережно підходити до трансформації таких термінів, щоб уникнути спотворення значення і не змінити політичний контекст, а також зберегти авторський намір і сприйняття повідомлення аудиторією цільової культури. Вибір конкретної стратегії – калька, адаптація, пояснення або нейтральний еквівалент – визначає, наскільки переклад буде вірним не лише лексично, а й ідеологічно.

Особливе місце в перекладі політичного дискурсу займає креативність перекладача. Працюючи з політичними текстами, перекладач часто стикається з необхідністю передати не лише буквальне значення слів, а й емоційний контекст, який є важливим для ефективності політичної риторики. У таких випадках збереження точності без адаптації емоційної інтонації може призвести до втрати впливовості повідомлення на аудиторію цільової культури.

Важливо передати не лише зміст, але й ритм, інтонацію та емоційне забарвлення, що допомагає читачам або слухачам краще сприймати політичне повідомлення. Для цього перекладач може використовувати різноманітні лінгвістичні засоби: вибір синонімів з позитивною або негативною конотацією, метафоричні конструкції, емоційно забарвлену лексику.

Наприклад, у англомовному політичному дискурсі термін *reform* може бути переданий українською як *перетворення*, але для збереження емоційного впливу перекладач може обрати варіант *радикальні зміни*, якщо текст прагне підкреслити значущість і терміновість заходу. Аналогічно, метафора *the fight against corruption* у політичному висловлюванні може бути перекладена як *боротьба з корупцією*, але переклад *crusade against corruption* підсилює емоційний відгук і відчуття моральної правоти дії. У промовах політиків,

наприклад у статтях BBC News чи The Guardian, переклад риторичних елементів, таких як *We stand together in these challenging times*, може бути адаптований як *Ми єдині в ці важкі часи* або *Разом ми долаємо ці виклики*, залежно від бажаного емоційного ефекту та культурного контексту цільової аудиторії [56].

Таким чином, креативність перекладача у політичному дискурсі полягає не лише у точності передачі лексичного значення, а й у здатності відтворити риторичну та емоційну силу повідомлення, що є ключовим для підтримки ефективності політичної комунікації в іншій культурі.

Нарешті, важливим аспектом перекладу політичних текстів є збереження перекладної точності та культурної адекватності. У процесі перекладу політичної термінології та риторики перекладач має дбати про те, щоб зміст тексту залишався автентичним і зрозумілим для цільової аудиторії, при цьому не порушуючи основи ідеології чи суті політичних процесів, описаних у джерелі. У цьому контексті важливо враховувати не лише мовні, але й культурні та історичні відмінності між країнами, що можуть значно вплинути на сприйняття політичного дискурсу.

Таким чином, стратегії перекладу політичної термінології та риторики вимагають не лише лінгвістичної компетенції, але й глибокого розуміння політичного контексту та культурних аспектів, оскільки навіть незначні зміни у перекладі можуть суттєво змінити сприйняття політичних повідомлень.

При перекладі політичних текстів важливе значення мають прагматичні аспекти. Перекладач працює не лише з точним відтворенням лексичного значення слів, але й із передачею намірів автора, прихованих повідомлень та маніпулятивних стратегій, спрямованих на формування певної думки або ставлення до подій, осіб чи ідеологій. Збереження цих прагматичних функцій є ключовим для того, щоб перекладений текст передавав не лише фактичну інформацію, а й емоційно-комунікативний ефект оригіналу.

Наприклад, у політичних матеріалах часто зустрічаються емоційно заряджені вирази:

- *people's revolution* [67] – переклад українською: *народне повстання* [Переклад наш – Легка Л.В.]; такий переклад передає риторичну легітимацію дій народу, але дозволяє адаптувати вислів до українського мовного контексту
- *unjust regime* [55] – переклад українською: *режим, що порушує права людей* [Переклад наш – Легка Л.В.]; цей варіант передає критику політичної влади, зберігаючи прагматичну функцію формування негативного ставлення до суб'єкта політики
- *fight for freedom* [58] – переклад українською: *змагання за свободу* або *боротьба за волю* [Переклад наш – Легка Л.В.]; вибір конкретного перекладу залежить від того, який емоційний відтінок та ступінь інтенсивності автор прагне передати
- *traitor of the people* [55] – переклад українською: *той, хто зрадив народ* [Переклад наш – Легка Л.В.]; переклад зберігає негативне забарвлення та емоційний вплив на аудиторію, що формує політичну оцінку дій конкретного суб'єкта

Таким чином, перекладач у політичному дискурсі повинен не лише передавати зміст слів, а й відтворювати прагматичні та емоційні функції тексту, що дозволяє цільовій аудиторії адекватно сприймати ідеологічні та риторичні настанови автора.

Збереження політичного контексту є ще одним важливим аспектом перекладу політичного дискурсу. Перекладач повинен розуміти, як певні політичні реалії або терміни функціонують в обох культурах, і враховувати, що одна й та ж політична ідея може сприйматися абсолютно по-різному в різних політичних системах. Наприклад, *democrasy* (демократія) [56], в одних країнах підкреслює участь громадян у прийнятті рішень, в інших – формальне дотримання виборчих процедур.

Також важливо враховувати поняття *rule of law* (правова держава) [58], у різних політичних системах цей термін може означати захист прав громадян або радше формальне існування законів, що не завжди забезпечує справедливість.

Не менш значущим є термін *freedom* (свобода) [59], у деяких країнах акцент робиться на індивідуальних правах, в інших – на колективних цінностях та національній безпеці. Перекладач повинен забезпечити не лише лексичну точність, а й збереження політичного та історичного контексту, щоб аудиторія цільової культури отримала адекватне уявлення про політичні концепти та реалії оригінального тексту.

При перекладі політичної термінології важливо також враховувати психолінгвістичний аспект. Це означає, що важливими є не тільки слова, які використовуються, але й те, як вони сприймаються аудиторією. Тому при перекладі термінів або фраз, що мають ідеологічне забарвлення, перекладач повинен враховувати, як ці терміни можуть вплинути на сприйняття політичного меседжу цільовою аудиторією. У таких випадках важливо знайти оптимальний баланс між точністю передачі значення і збереженням ефективності політичного впливу.

Наприклад, *people's uprising* (народне повстання) [57] може бути перекладено таким чином, щоб підкреслити легітимність дій громадян і викликати відчуття солідарності. *Oppressive regime* (репресивний режим) [60] передає негативне забарвлення щодо влади та сприяє формуванню критичного ставлення аудиторії. *Fight for justice* (боротьба за справедливість) [58] підсилює емоційну реакцію, мотивуючи до підтримки певних політичних ініціатив.

Таким чином, перекладач має не лише передавати лексичне значення термінів, а й враховувати їх психолінгвістичний ефект для цільової аудиторії, що забезпечує збереження ідеологічного та емоційного впливу оригінального тексту.

Загалом, при перекладі політичного дискурсу перекладач виступає як посередник між культурами та політичними системами, що потребує від нього не лише лінгвістичної компетенції, але й здатності ефективно передавати складні ідеї, терміни, образи та маніпуляції, що складають політичний контекст. Усі стратегії перекладу мають бути обґрунтованими з огляду на те, що політичні

тексти, незалежно від їх тематики, спрямовані на вплив на громадську думку і тому потребують особливої уваги до деталей і контексту.

Успішний переклад політичного дискурсу передбачає не тільки технічну точність, але й уміння адаптувати тексти до реалій нової культури без втрати важливих ідеологічних, соціальних та політичних аспектів, що дозволяє зберегти автентичність та вплив тексту на нову аудиторію. Тому, розробляючи стратегії перекладу, необхідно враховувати складність самого політичного дискурсу і широке коло факторів, що визначають його ефективність та правильність у новому мовному та культурному контекстах.

Отже, переклад політичної термінології та риторики потребує комплексного підходу, що поєднує лінгвістичну точність із культурною та ідеологічною чутливістю. Перекладач політичних текстів виступає не лише як мовний посередник, а як аналітик політичного контексту, здатний адекватно відтворити комунікативний намір автора в іншій культурі. Застосування стратегій формалізації, адаптації, транслітерації, експлікації та прагматичної інтерпретації забезпечує точність і зрозумілість перекладу, водночас зберігаючи ідеологічний баланс і риторичну силу оригіналу. Важливим аспектом є також урахування психолінгвістичних чинників, адже політична мова безпосередньо впливає на емоційне сприйняття аудиторії. Таким чином, ефективність перекладу політичного дискурсу визначається не лише точністю передачі змісту, але й здатністю перекладача адаптувати політичні повідомлення до нових соціокультурних умов без спотворення їхнього первісного ідеологічного навантаження.

3.2. Труднощі відтворення ідеологічно маркованих елементів в політичних текстах

Відтворення ідеологічно маркованих елементів у політичних текстах є складним і важливим завданням у процесі перекладу політичного дискурсу. Ідеологічно марковані елементи – це лексичні, граматичні, стилістичні та

риторичні одиниці, що містять в собі певні ідеологічні наративи, установки та цінності. Ці елементи відіграють важливу роль у формуванні політичної свідомості і можуть бути маніпулятивними або ідеологічно навантаженими. Їхній переклад вимагає особливої уваги до контексту та культурних особливостей, оскільки перекладач зіштовхується з численними труднощами, які виникають під час передачі таких елементів у іншомовний контекст.

Однією з основних труднощів є культурна специфіка ідеологічно маркованих елементів. Політичні тексти часто включають терміни, що набувають особливого значення в межах конкретної країни або політичної системи. Ці терміни можуть бути абсолютно незрозумілими або сприйматися зовсім по-іншому в іншій культурі. Наприклад, слова, пов'язані з політичною ідеологією чи політичним рухом, можуть не мати відповідників у цільовій мові або бути чутливими через історичний контекст. У такому випадку перекладач повинен знайти способи адаптації, забезпечуючи збереження смислового навантаження терміну або концепту, не викликаючи непорозумінь чи спотворення його значення [4, с. 75].

Іншою проблемою є різниця у політичних системах між країною джерела та цільовою мовою. Термінологія, що використовується в одній політичній системі, може бути невідповідною або мати інше значення в іншій. Наприклад, *democracy* (демократія), *rule of law* (правова держава) чи *freedom* (свобода) [54] можуть сприйматися інакше в країнах з різними політичними режимами. У таких випадках перекладач повинен враховувати не лише лексичну точність, а й культурні та політичні особливості цільової аудиторії. Це означає, що деякі політичні терміни можуть вимагати значної адаптації для збереження того ж політичного навантаження [7, с. 54].

Особливу складність у перекладі становлять ідеологічно забарвлені метафори і символи. У політичних текстах часто використовуються метафори, що базуються на культурних, історичних або соціальних реаліях конкретної країни. Вони мають сильний ідеологічний підтекст і можуть бути важко зрозумілими для іноземної аудиторії. Наприклад, у англomовному політичному

дискурсі можна зустріти метафори, пов'язані з історичними постатями або подіями, які мають для англomовного читача специфічне значення. *Crossing the Rubicon* (*перейти Рубікон*) [69] використовується для позначення незворотного політичного рішення, а *Waterloo moment* (*момент Ватерлоо*) [58] – для опису вирішальної поразки або краху політичного плану. Перекладач може зіткнутися з труднощами при пошуку еквівалентів, які б зберігали таке ж ідеологічне навантаження для цільової аудиторії [5, с. 118].

Ще однією проблемою є відсутність еквівалентів для термінів, що мають політичне забарвлення, у цільовій мові. Це стосується термінів, які виникли або стали популярними в політичних дискурсах певних країн або культур, а також термінів, що характеризують специфічні політичні або соціальні явища. Наприклад, терміни, які стосуються певної політичної партії, руху або організації, що є важливими у контексті конкретної країни, можуть бути абсолютно не відомі в іншій культурі. Для таких термінів перекладач мусить або знайти відповідний еквівалент, який зможе зберегти ідеологічну характеристику, або ж знайти найбільш прийнятне перефразування для передачі змісту без втрати важливих елементів.

Tea Party (*Партія Чаю*) [64] – у США позначає консервативний політичний рух із конкретними цінностями, який немає прямого аналогу в інших країнах, тому переклад може потребувати пояснення як *консервативний політичний рух США, відомий як Партія Чаю*.

Brexit (*Брекзит*) [47] – термін, що описує вихід Великої Британії з ЄС, не має прямого відповідника в інших країнах, тому перекладач може використати перефразування *вихід Великої Британії з Європейського Союзу*.

Black Lives Matter (*Життя чорношкірих мають значення*) [50] – соціальний рух проти расової дискримінації в США, для якого немає точного еквівалента в інших країнах, тому переклад може включати описовий підхід: *соціальний рух у США, що виступає проти расової дискримінації та насильства проти афроамериканців*.

Таким чином, перекладач має не лише передавати лексичне значення, а й враховувати культурні та політичні особливості термінів, щоб зберегти їх ідеологічне навантаження для цільової аудиторії.

Стилістичні маркери також є важливими при перекладі політичних текстів. Стилістичні елементи, які виражають позицію автора або ідеологічну налаштованість тексту, такі як емоційно заряджена лексика, риторичні запитання, повтори та інші засоби, можуть бути значною мірою пов'язані з політичною риторикою конкретної культури. Наприклад, у англomовних медіа можна зустріти вирази *We cannot allow this injustice to continue* [51] (*Ми не можемо дозволити цій несправедливості тривати*) [Переклад наш – Легка Л.В.], що передає рішучу політичну позицію та заклик до дії. Інший приклад – *How can we trust a government that ignores its people?* [48] (*Як ми можемо довіряти уряду, який ігнорує свій народ?*) [Переклад наш – Легка Л.В.], риторичне запитання, яке підсилює критику влади. Повторювані заклики, такі як *We will fight, we will resist, we will prevail* [49] (*Ми будемо боротися, ми будемо опиратися, ми переможемо*) [Переклад наш – Легка Л.В.], створюють ефект ритмічності та підкреслюють єдність та рішучість.

У таких випадках перекладач має знайти спосіб перенести ці маркери на цільову мову таким чином, щоб зберегти не лише лексичний зміст, але й емоційне та риторичне забарвлення. Для цього іноді слід використовувати синоніми, перефразування чи навіть культурно адаптовані вирази, які будуть відповідати оригінальному політичному контексту та відчуттям аудиторії [8, с. 92].

Усі ці труднощі вимагають від перекладача глибокого розуміння політичної ситуації, культурних та історичних контекстів обох мовних спільнот. Крім того, перекладач повинен бути обізнаний у сучасних методах перекладу та стратегічних підходах, які дозволяють ефективно відтворювати ідеологічно марковані елементи в політичних текстах, зберігаючи їх значення та вплив на цільову аудиторію. Тільки за таких умов можна досягти точності та відповідності

перекладу, який не втратить своєї значущості і політичної ефективності в іншомовному контексті.

Переклад політичного дискурсу є важливим і складним аспектом у сфері міжкультурної комунікації, особливо коли йдеться про збереження ідеологічно маркованих елементів, які є однією з найбільш складних категорій для передачі в іншомовний контекст. Такі елементи, як терміни, символи, метафори та стилістичні прийоми, не лише передають певні значення, а й часто несуть в собі глибокі ідеологічні та політичні підтексти, що можуть значно відрізнятися в залежності від країни походження тексту та його сприйняття в цільовій культурі. Одним із найважливіших аспектів перекладу є необхідність збереження не лише лексичного значення слів, а й усіх тих відтінків, що пов'язані з політичною ситуацією, культурними особливостями та соціальними умовами.

Ключовою проблемою є адекватність перекладу ідеологічно забарвлених термінів, які можуть бути специфічними для конкретної політичної системи. Наприклад, у політичних текстах англomовного дискурсу використовуються терміни, що мають специфічне значення у контексті демократії, прав людини, свободи слова та інших базових цінностей. Так, термін *civil liberties* [37] (*громадянські свободи*) може охоплювати різні права та гарантії залежно від політичної системи країни, а вираз *freedom of the press* [48] (*свобода преси*) може сприйматися по-різному у державах з різним рівнем медіа-незалежності. Інший приклад – *rule of law* [49] (*верховенство права*), що у країнах із сильними демократичними традиціями асоціюється з рівністю всіх перед законом, тоді як у державах із нестабільними політичними інститутами цей термін може бути сприйнятий радше як формальна концепція, ніж реальна практика. Ці поняття можуть мати різні інтерпретації в залежності від політичної ситуації в тій чи іншій країні. У такому випадку перекладач має не тільки відтворити значення терміна, а й оцінити, як цей термін буде сприйнятий у цільовій мовній спільноті, враховуючи можливі політичні та культурні відмінності [6, с. 81].

Ще однією проблемою є переклад політичних метафор, які несуть значну ідеологічну навантаженість. Метафори у політичному дискурсі можуть бути

настільки впливовими, що їх точний переклад здатен змінити смислове навантаження всього тексту. Наприклад, у британських новинах можна зустріти метафору *political battlefield* [49] (*політичне поле бою*), що описує суперечки між політичними силами як протистояння чи війну, а в американських медіа часто застосовується вираз *war on terror* [49] (*війна з тероризмом*), який переносить ідеологічне навантаження на конкретну політичну стратегію. Інший приклад – *power struggle* [51] (*боротьба за владу*), що використовується для опису внутрішніх конфліктів у політичних партіях чи урядах.

У цьому випадку перекладач повинен або знайти еквівалент цієї метафори в іншій культурі, або адаптувати її таким чином, щоб зберегти політичний підтекст і значення. Проблема ускладнюється тим, що метафори часто є культурно специфічними і можуть бути зрозумілі лише в межах однієї мовної спільноти. Наприклад, вираз *the Iron Curtain* [52] (*Залізна завіса*) має глибокий історико-політичний контекст, який вимагає пояснення або адаптації при перекладі для сучасної аудиторії в інших країнах. Перекладач повинен знаходити способи адаптувати ці метафори таким чином, щоб зберігалася ідеологічна складова, характерна для оригінального тексту [7, с. 103].

Ідеологічно марковані символи також становлять неабияку складність при перекладі політичного дискурсу. Ідеологічний символ може бути представлений як образ або термін, що використовується для вираження політичних чи соціальних ідей, які мають значення в одній країні, але не є відомими або зрозумілими для іншої аудиторії. У таких випадках перекладач може стикнутися з проблемою відсутності прямих еквівалентів у цільовій мові.

Наприклад, у британських політичних новинах використовується символ *Union Jack* [48] (*прапор Великобританії*), який асоціюється з національною єдністю та історичною традицією держави, тоді як у США подібне значення може мати символ *Stars and Stripes* [49] (*зірки та смуги*), який викликає відчуття патріотизму та демократичних цінностей. Інший приклад – *the bald eagle* [48] (*білоголовий орлан*) як символ США, що передає ідею свободи та сили, а в

європейському контексті подібних конкретних символів може не бути, що вимагає пояснення або адаптації в перекладі.

У цьому випадку перекладач повинен знаходити компроміс між збереженням оригінального значення символу та адаптацією його до іншої культурної ідеології, щоб передати не лише зміст, а й емоційне та політичне навантаження, закладене у символі [7, с. 107].

Ще однією важливою проблемою є переклад стилістичних елементів, таких як риторичні питання, інтонація, емоційно забарвлені вирази та інші мовні засоби, що мають за мету створення певної політичної атмосфери. У політичному дискурсі риторичні запитання, емоційні заклики та навіть використання слів, що апелюють до почуттів, є важливими інструментами маніпулювання думкою аудиторії.

Наприклад, англomовна політична заява може містити риторичне питання: *Are we willing to let our freedoms be taken away?* [48] (*Чи готові ми дозволити відібрати наші свободи?*) [Переклад наш – Легка Л.В.], яке стимулює емоційну реакцію та мобілізує громадську думку. Інший приклад – емоційно забарвлений заклик: *We must protect our children from the consequences of this policy* [49] (*Ми мусимо захистити наших дітей від наслідків цієї політики*) [Переклад наш – Легка Л.В.], що підсилює відчуття терміновості та відповідальності.

Перекладач повинен зберегти цю маніпулятивну силу, водночас адаптуючи вислови до мовних норм та емоційних стандартів цільової аудиторії. Іноді для цього доводиться застосовувати творчі підходи, зокрема використовувати синоніми, перефразування або змінювати структуру речень таким чином, щоб відтворити ту ж емоційну силу [9, с. 128].

Загалом, труднощі перекладу ідеологічно маркованих елементів політичного дискурсу зумовлені численними факторами, серед яких – культурні відмінності, специфіка політичної термінології та відсутність прямих мовних еквівалентів. Однак саме через ці труднощі ми можемо краще зрозуміти, як політичний дискурс виявляється у мовних структурах і як ці структури впливають на сприйняття політичних ідей у різних мовних та культурних

контекстах. Успішний переклад потребує від перекладача не лише глибоких знань мовних та культурних особливостей, а й високого рівня політичної грамотності та здатності адекватно передавати політичні меседжі, зберігаючи при цьому їхній ідеологічний підтекст.

Для того щоб переклад був успішним, важливо, щоб перекладач не лише зберігав точність, але й адаптував повідомлення до специфіки цільової аудиторії, яка може мати різні політичні погляди та культурні контексти. Важливим є також використання сучасних методів перекладу, що дозволяють ефективно адаптувати політичний дискурс для міжнародної аудиторії, зберігаючи при цьому його ідеологічне забарвлення та риторичну силу.

Отже, переклад ідеологічно маркованих елементів у політичних текстах є одним із найскладніших аспектів міжмовної та міжкультурної комунікації. Основні труднощі зумовлені культурною специфікою, розбіжностями політичних систем, відсутністю прямих еквівалентів і значною ідеологічною насиченістю політичного дискурсу. Збереження ідеологічного змісту потребує від перекладача не лише високого рівня мовної компетенції, але й глибокого розуміння політичного та культурного контекстів. Важливу роль відіграє здатність інтерпретувати метафори, символи й риторичні засоби так, щоб вони мали аналогічний вплив у цільовій культурі. Тому переклад ідеологічно навантажених текстів передбачає баланс між точністю відтворення змісту й адаптацією до іншомовного політичного середовища, що забезпечує адекватність і переконливість перекладу.

Висновки до розділу 3

Стратегії перекладу та адаптації політичної термінології і риторики передбачають комплексний підхід, який поєднує трансформацію лексичних одиниць, адаптацію культурно-специфічних концептів та збереження жанрово-функціональних особливостей вихідного тексту. Ефективне застосування таких стратегій дозволяє відтворити політичну аргументацію та переконливість

оригіналу, забезпечуючи адекватне сприйняття перекладеного дискурсу цільовою аудиторією. Водночас перекладачеві доводиться враховувати мовні, прагматичні та когнітивні особливості, що впливають на точність та емоційне забарвлення переданого повідомлення.

Труднощі відтворення ідеологічно маркованих елементів у політичних текстах пов'язані з необхідністю передати не лише лексичне значення, а й приховані оцінні, емоційні та культурні коннотації. Особливу складність становлять терміни та метафори, що несуть стратегічну або маніпулятивну функцію, а також контекстуально залежні мовні конструкції, які можуть сприйматися по-різному в іншому культурному середовищі. Вирішення цих проблем потребує застосування спеціалізованих перекладацьких методик, включаючи еквівалентну заміну, пояснювальні вставки та адаптацію стилістичних засобів, що забезпечує збереження ідеологічної насиченості та функціональної ефективності перекладеного політичного дискурсу.

ВИСНОВКИ

Дослідження політичного дискурсу та його перекладу є важливою складовою лінгвістики, оскільки політичний текст не лише передає інформацію, але й відображає ідеологічні, культурні та соціальні аспекти суспільства. Враховуючи різноманіття політичних систем, контекстів та аудиторій, політичний дискурс здатен впливати на громадську думку, формувати соціальні настрої та мобілізувати людей до дії. У зв'язку з цим, переклад політичного дискурсу вимагає особливої уваги до лексичних і стилістичних засобів, оскільки навіть найменші зміни можуть кардинально змінити сенс оригінального тексту.

Політичний дискурс має складну структуру, яка включає в себе не лише лексичні та граматичні одиниці, але й специфічні жанри, як-от виступи політиків, виборчі промови, аналітичні статті та інтерв'ю. Кожен з цих жанрів має свою мету та специфічні мовні засоби, що дозволяють впливати на аудиторію, маніпулювати її сприйняттям реальності та орієнтувати на певні політичні цілі.

Політичний дискурс просякнутий ідеологією, що виражається через мовні засоби вираження та впливу, зокрема метафори, евфемізми, маніпулятивні техніки. Вони служать для формування позитивного або негативного ставлення до певних явищ, осіб чи груп, а також для акцентування на важливості певних політичних ідей. Перекладачам важливо враховувати ці моменти, оскільки їхнє неправильне трактування може призвести до втрати або спотворення ідеологічного контексту оригінального тексту.

Переклад політичного дискурсу вимагає високого рівня компетентності, адже потрібно не лише коректно відтворити значення термінів, але й зберегти функціональність тексту. Під час перекладу важливо враховувати не тільки мовні відмінності, але й культурні та соціальні контексти, що визначають сприйняття політичних меседжів в різних мовних спільнотах. Лінгвістичні особливості політичного дискурсу зумовлюють необхідність застосування адаптаційних стратегій для забезпечення відповідності ідеологічного забарвлення та збереження автентичності повідомлення.

Різниця між британським та американським політичним дискурсом відображається не лише в лексичних особливостях, але й у специфіці риторичних стратегій, що застосовуються для мобілізації виборців, створення політичних образів та формування громадської думки. Британські медіа, як правило, віддають перевагу більш стриманому та формальному стилю, тоді як американські медіа можуть використовувати більш емоційно забарвлену риторику.

Політичні тексти часто включають маніпулятивні стратегії, спрямовані на зміну ставлення аудиторії до певних політичних явищ. Це можуть бути як прямі маніпуляції через емоційні вирази, так і складніші стратегії, зокрема створення «враження» або використання специфічних метафор. Лінгвістичні маркери маніпуляції є важливими для перекладу, оскільки від їх точності залежить правильне відтворення ідеологічного забарвлення оригіналу.

Ідеологічно марковані елементи політичного дискурсу, такі як символи, метафори, риторичні фігури, часто викликають труднощі при перекладі через культурні та мовні відмінності. Важливо, щоб перекладач зберігав ідеологічну спрямованість оригінального тексту, не спотворюючи його значення та при цьому враховуючи специфіку цільової аудиторії.

При перекладі політичних текстів застосовуються різноманітні стратегії, такі як адаптація, калькування або створення нових термінів. Вибір стратегії залежить від того, наскільки тісно пов'язані політичні терміни з культурним контекстом певної мовної спільноти. Перекладач має бути гнучким і здатним адаптувати терміни таким чином, щоб вони залишалися зрозумілими для цільової аудиторії.

Таким чином, переклад політичного дискурсу є складним і багатоаспектним процесом, який вимагає уважності до лексичних, культурних, соціальних та ідеологічних особливостей мови оригіналу та мови перекладу. Тільки зберігаючи баланс між точністю перекладу та адаптацією культурних і політичних реалій, можна досягти адекватного та ефективного перекладу, який збереже всі нюанси та впливи оригіналу.

У результаті проведеного аналізу визначено, що переклад політичного дискурсу є складним процесом, який потребує врахування не лише лексичної та граматичної точності, а й прагматичних, стилістичних та ідеологічних аспектів. Перекладач повинен брати до уваги культурні відмінності, політичні контексти, емоційне забарвлення тексту, риторичні засоби та метафори, що активно використовуються для впливу на аудиторію. Використання авторитетних джерел, експертних оцінок, заголовків та стилістичних маркерів в англomовних медіа формує у цільовій аудиторії певне сприйняття подій, що підкреслює роль перекладу як інструменту комунікації політичних ідей у міжнародному контексті.

Перспективою подальших досліджень може стати аналіз впливу перекладу політичного дискурсу на формування громадської думки в умовах різних політичних систем, дослідження адаптаційних стратегій перекладу у мультимедійних форматах, а також порівняльний аналіз перекладів політичних текстів у різних мовних спільнотах для виявлення специфіки передачі ідеологічного навантаження. Такі дослідження дозволять поглибити розуміння ролі перекладу у глобальній політичній комунікації та розробити ефективні рекомендації для практичної діяльності перекладачів.

CONCLUSIONS

The study of political discourse and its translation constitutes an important component of linguistics, as political texts not only convey information but also reflect the ideological, cultural, and social dimensions of society. Given the diversity of political systems, contexts, and target audiences, political discourse is capable of shaping public opinion, influencing social attitudes, and mobilizing individuals toward action. Therefore, the translation of political discourse requires particular attention to lexical and stylistic choices, since even minor shifts may significantly alter the meaning of the original text.

Political discourse has a complex structure that encompasses not only lexical and grammatical units but also specific genres such as political speeches, campaign addresses, analytical articles, and interviews. Each genre possesses its own communicative purpose and employs distinct linguistic means enabling speakers to influence audiences, manipulate perceptions of reality, and direct attention toward specific political goals.

Political discourse is inherently ideological and expresses this through linguistic means of influence, including metaphors, euphemisms, and manipulative techniques. These devices serve to shape positive or negative attitudes toward particular events, individuals, or groups and to highlight the importance of certain political ideas. For translators, the accurate interpretation of such elements is crucial, as misrepresentation may distort or eliminate the ideological context of the source text.

The translation of political discourse requires a high level of competence, as it involves not only the precise rendering of terminology but also the preservation of the text's functional purpose. Translators must consider linguistic, cultural, and social differences that determine how political messages are perceived across linguistic communities. The linguistic characteristics of political discourse necessitate the use of adaptation strategies to ensure the accurate transfer of ideological meaning and the authenticity of the original message.

Differences between British and American political discourse are evident not only in lexical distinctions but also in rhetorical strategies used to mobilize voters, craft

political images, and shape public opinion. British media tend to employ a more restrained and formal style, while American media often rely on highly emotive rhetoric.

Political texts frequently incorporate manipulative strategies aimed at influencing audience perceptions of political events. These strategies may include explicit emotional appeals or more subtle techniques such as impression management or the use of specific metaphors. Linguistic markers of manipulation are essential for translation, as the accuracy with which they are conveyed determines the preservation of the ideological colouring of the original text.

Ideologically marked elements—such as symbols, metaphors, and rhetorical devices—often present challenges in translation due to cultural and linguistic differences. It is essential for translators to maintain the ideological intent of the source text without distorting its meaning, while also taking into account the expectations and background knowledge of the target audience.

Various translation strategies—such as adaptation, calquing, or term creation—are applied in the translation of political texts. The choice of strategy depends on how closely political terminology is tied to the cultural context of the source community. Translators must be flexible and capable of adapting terms to ensure clarity and accessibility for the target audience.

Thus, the translation of political discourse is a complex and multifaceted process that requires close attention to lexical, cultural, social, and ideological aspects of both the source and target languages. Only by maintaining a balance between accuracy and cultural adaptation can translators achieve an adequate and effective translation that preserves the nuances and communicative impact of the original text.

The analysis conducted in the study demonstrates that the translation of political discourse requires consideration not only of lexical and grammatical accuracy but also of pragmatic, stylistic, and ideological aspects. Translators must account for cultural differences, political contexts, emotional tone, rhetorical devices, and metaphors, which are actively used to influence audiences. The use of authoritative sources, expert

evaluations, headlines, and stylistic markers in English-language media shapes audience perceptions and highlights the role of translation as a tool for communicating political ideas in the international arena.

Future research may include examining the impact of political discourse translation on public opinion within different political systems, exploring adaptation strategies in multimedia formats, and conducting comparative analyses of political text translations across linguistic communities to identify specific patterns in conveying ideological content. Such studies will deepen the understanding of the translator's role in global political communication and contribute to developing effective recommendations for professional translation practice.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алексієвець О. Англомовний політичний дискурс: особливості просодичної організації.
URL:https://shron1.chtyvo.org.ua/Aleksiievets_Oksana/Anhlomovnyi_politychnyi_dyskurs_osoblyvosti_prosodychnoi_orhanizatsii.pdf (дата звернення 01.11.2025)
2. Баранник О. В. Метафора як засіб концептуалізації політичної дійсності в англомовному дискурсі. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. Серія: Філологія, 2020. № 88. С. 31–36.
3. Барановська І. Лінгвокультурологія : навчальний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 204 с.
4. Болкарьова О. В. Аналіз політичного дискурсу в сучасному українському та англомовному просторі мас-медіа. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*. Серія: Філологія. Соціальні комунікації, 2020. Том 31 (70) № 1 Ч. 2. С.20-23
5. Волощук І. П. Професійний розвиток особистості в системі її ціннісних орієнтацій. URL : http://novyn.kpi.ua/2017-1/04_Voloschuk.pdf (дата звернення 01.11.2025)
6. Горіна О. В. Когнітивно-комунікативні характеристики американського електорального дискурсу республіканців: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04 – герм. мови. Х., 2018. 23 с.
7. Григоренко Т. Переклад економічних текстів: теоретичні аспекти та практичні рекомендації. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2017. Вип. 2 (1). С. 78–85
8. Гридін Н. Ю. Мовна картина світу як об'єкт міжкультурного аналізу. *Когнітивні студії мови*. 2022. Вип. 38. С. 97–104.
9. Демецька В.В. Теорія адаптації: крос-культурні та перекладознавчі проблеми : монографія. Херсон : Норд, 2016. 378 с.
10. Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен : монографія / ред. І. С. Шевченко. Х. : Константа, 2015. 356 с.

11. Діденко М. О. Політичний виступ як тип тексту: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01 – укр. мова. Одеса, 2015. 19 с.
12. Дорофєєва М. С. Особливості самопрезентації суб'єкта в політичній промові. Проблеми семантики слова, речення та тексту. К. : Вид. центр КНЛУ, 2014. Вип. 11. С. 200–205.
13. Єрмоленко С. Я. Українська мова : Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів. К. : Либідь, 2015. 224 с.
14. Жаркова Л. В. Метафоричні моделі в сучасному англomовному політичному дискурсі. *Науковий вісник МГУ*. Серія: Філологія, 2017. Вип. 37. С. 112–117.
15. Кабанцева Н. В., Назаренко О. М. Фрейм «ХВОРОБА» як складова концептуального поля «МЕДИЦИНА» політичної метафори в українській мові. Київ. *Науковий журнал Studia philological*, випуск 22, 2024. 270 с.
16. Кобзева О. О. Структура та функції політичного наративу «вибори президента». *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. 2018. № 38. С. 161–165.
17. Коваленко О. Особливості перекладу економічних термінів з англійської українською мовою в текстах новин у мережі «Інтернет». *Учені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського*. Серія «Філологія. Соціальні комунікації». Видавничий дім «Гельветика», 2020. Т. 31 (70). № 2 Ч. 3. С. 80–86. <https://doi.org/10.32838/2663-6069/2020.2-3/14>.
18. Кравченко А. Семантичні особливості економічних термінів у перекладі. *Актуальні проблеми філології та перекладознавства : збірник наукових праць*. Хмельницький : ХНУ, 2019. Вип. 16. С. 28–33.
19. Кремзикова С. Ю. Дискурс як синтез комунікативного, когнітивного та соціального аспектів мовної діяльності. *Вісник Донецького національного університету, серія Б, Гуманітарні науки*. Донецьк, 2018. С. 117–122.
20. Найбільш інноваційні інструменти перекладацьких технологій. URL: <https://mova-club.kiev.ua/byuro-perekladiv/novyny/160-yaki-naibilsh-innovatsiiniinstrumenty-perekladatskykh-tekhnohii-dostupni-sohodni> (дата звернення 01.11.2025)

- 21.Пожарицька О. Переклад і міжкультурна комунікація в сучасному світі крізь призму політичного дискурсу. *Виклики сучасної науки: міждисциплінарний погляд через призму іноземних мов* : зб. матеріалів 10 Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (29 листоп. 2024 р.). Одеса, 2024. С. 89–91.
- 22.Прикладна лінгвістика–2025: проблеми і рішення : матеріали ХХІ Всеукраїнської науково-методичної конференції студентів та молодих науковців. Миколаїв : НУК, 2025. – 130 с.
- 23.Радзієвська Т. В. Текст як засіб комунікації. К. : Ін-т укр. мови, 2016. 194 с.
- 24.Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми : підручник. Полтава : Довкілля-К, 2018. – 712 с.
- 25.Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика : термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2016. 716 с.
- 26.Серажим К. Дискурс як соціолінгвальне явище: методологія, архітектоніка, варіативність: [на матеріалах суч. газетн. публіцистики]: монографія. Київ, 2015. 392 с.
- 27.Сидоренко О. Культурні аспекти перекладу економічних термінів. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія «Іноземна філологія»*. 2017. Вип. 10 (1). С. 34–40.
- 28.Філатова К., Ковальчук О. Особливості перекладу англійських фразеологічних одиниць на українську мову у публіцистичному стилі (на матеріалі суспільно-політичних текстів сучасної англійської та британської преси). *Вісник науки та освіти. Серія «Філологія»*. 2024. № 11 (29). С. 691–705.
- 29.Циганюк В. Особливості перекладу англійських економічних текстів українською мовою. *Закарпатські філологічні студії*. Вип. 16. Видавничий дім «Гельветика», 2021. С. 208–213. <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2021.16.39>.
- 30.Яворська Г. М. Прескриптивна лінгвістика як дискурс : Мова, культура, влада. К. : Нац. акад. наук України. Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні, 2015. 288 с.
- 31.Billig M. *Banal Nationalism*. Sage Publications. 1995. 224 с.

32. Bourdieu P. *Language and Symbolic Power*. Harvard University Press. 1991. 316 с.
33. Charteris-Black J. Politicians and Rhetoric: The Persuasive Power of Metaphor. URL: <https://link.springer.com/book/10.1057/9780230319899> (дата звернення 01.11.2025)
34. Chomsky N. *Necessary Illusions: Thought Control in Democratic Societies*. South End Press / Pluto Press, 1989. 422 с.
35. Cottingham P.N. Cultural Aspects of Economic Term Translation. *Journal of Economic Linguistics*. 2019. Vol. 12. № 3. P. 123–135
36. Demonstrations in ukraine can never be more than a peaceful protest. URL: <https://www.theguardian.com/world/2025/aug/02/demonstrations-in-ukraine-can-never-be-more-than-a-peaceful-protest> (дата звернення 01.11.2025)
37. Fairclough N. Critical Discourse Analysis (1995) / Political Discourse Analysis (Fairclough & Fairclough, 2013). URL: <https://search.library.wisc.edu/catalog/999894935602121/cite> (дата звернення 01.11.2025)
38. Halliday M. A. K. *An Introduction to Functional Grammar*. 2nd edition. Edward Arnold. 1994. 401 с.
39. Herman E. S., Chomsky N. *Manufacturing Consent: The Political Economy of the Mass Media*. Pantheon Books, 1988. 446 с.
40. Lakoff D. *Moral Politics: How Liberals and Conservatives Think*. University of Chicago Press. 1996. 256 с.
41. Lakoff G. Don't Think of an Elephant! URL: <https://search.library.wisc.edu/catalog/999975116902121/cite> (дата звернення 01.11.2025)
42. Miller J.R. Translation and Economics : A Cross-Cultural Perspective. *International Journal of Translation Studies*. 2018. Vol. 25. № 4. P. 215–230.
43. Thompson J. B. *Ideology and Modern Culture: Critical Social Theory in the Era of Mass Communication*. Stanford University Press. 1990. 280 с.

44. Van Dijk T. A. Discourse and manipulation. URL: <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0957926506060250> (дата звернення 01.11.2025)
45. What is a Bull Market, and How Can Investors Benefit from One? URL: <https://www.investopedia.com/terms/b/bullmarket.asp> (дата звернення 01.11.2025)
46. Wodak R., Reisigl M. Discourse and Discrimination. URL: <https://www.taylorfrancis.com/books/mono/10.4324/9780203993712/discourse-discrimination-martin-reisigl-ruth-wodak> (дата звернення 01.11.2025)

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

47. Абдурасулов А. Як дозвіл Україні бити по Росії західною зброєю змінить війну. BBC News Україна. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/c3ggd0de07zo>. (дата звернення 01.11.2025)
48. Гардінг Е. «Я воюю на Т-72 мого віку». Репортаж з-під Бахмута, де просять сучасні західні танки. BBC News Україна. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-64301994>. (дата звернення 01.11.2025)
49. Над Чорним морем зіткнулися російський літак і американський MQ-9 Reaper. Що відомо? BBC News Україна. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/64958159>. (дата звернення 01.11.2025)
50. Нг К., Ма Ї. Як Китай рятує Росію від санкцій і допомагає воювати в Україні. BBC News Україна. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/cv2x2k4zrq4o.amp>. (дата звернення 01.11.2025)
51. Путін поговорив з іноЗМІ про постачання зброї Україні та удари по Заходу. BBC News Україна. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/c844rl43mrdo>. (дата звернення 01.11.2025)

- 52.США і Німеччина дозволили Києву бити по цілях у Росії, але є обмеження. BBC News Україна. URL: [https:// www.bbc.com/ukrainian/articles/cxeejlg8v3o](https://www.bbc.com/ukrainian/articles/cxeejlg8v3o). (дата звернення 01.11.2025)
- 53.Abdurasulov A. Will using Western weapons on Russia help Ukraine change the war? URL: <https://www.bbc.com/news/articles/cjll1r1el5wo>. (дата звернення 01.11.2025)
- 54.BBC News. Coverage: Rishi Sunak – political analysis and major speeches (випуски, 2023–2024) // BBC News (архівні репортажі та стенограми). (дата звернення 01.11.2025)
- 55.BBC News. Key interviews and government statements (Downing Street / Westminster coverage, 2022–2024) // BBC News (архіви програм). (дата звернення 01.11.2025)
- 56.BBC News. Russia launches full-scale invasion of Ukraine – live coverage and analysis // BBC News. 24.02.2022. URL: (серія оперативних матеріалів BBC News, див. архів випусків BBC за 24.02.2022) (дата звернення 01.11.2025)
- 57.Biden speech in Poland before the anniversary of the Russian invasion in Ukraine. URL: <https://www.defense.gov/News/News-Stories/Article/Article/3304356/biden-ukraine-will-never-be-a-victory-for-russia-never/> (дата звернення 01.11.2025)
- 58.Boris Johnson UK Conservative Party Conference 2021 Speech Transcript. URL: <https://www.rev.com/blog/transcripts/boris-johnson-uk-conservative-party-conference-2021-speech-transcript> (дата звернення 01.11.2025)
- 59.Boris Johnson: Only Tories can ‘get Brexit done’. URL: <https://www.politico.eu/article/boris-johnson-only-tories-can-get-brexit-done/> (дата звернення 01.11.2025)
- 60.Boris Johnson’s speech at the 2021 Conservative Party Conference. URL: <https://www.google.com/search?q=boris+johnson%27s+speech+at+the+2021+Conservative+Party+Conference> (дата звернення 01.11.2025)

61. Boris Johnson's speech on the EU referendum: full text. URL: <https://conservativehome.com/2016/05/09/boris-johnsons-speech-on-the-eu-referendum-full-text/> (дата звернення 01.11.2025)
62. CNN. Jan. 6 committee coverage and related analysis (2022) // CNN (серія матеріалів і стенограм). (дата звернення 01.11.2025)
63. CNN. Trump arraignment / indictment coverage (Manhattan grand jury; 2023) – репортажі, стенограми та аналітика // CNN. 03–05.04.2023. URL: (серія матеріалів CNN, архів) (дата звернення 01.11.2025)
64. CNN. Оперативні репортажі та аналітика війни в Україні (2022–2024) // CNN (репортажі з фронту, інтерв'ю, аналітика). (дата звернення 01.11.2025)
65. Gahagan J. Ukraine will never be a victory for Russia, Biden tells crowds. BBC News. URL: <https://www.bbc.com/news/live/world-64713099/page/2> (дата звернення 01.11.2025)
66. Gozzi L., Bateman T. Pressure grows on Biden to let US weapons strike Russia. BBC News. URL: <https://www.bbc.com/news/articles/c844g9eyzz7o> (дата звернення 01.11.2025)
67. Harding A. Ukraine war: Bakhmut defenders plea for Western tanks. BBC News. URL: <https://www.bbc.com/news/world-europe-64294653> (дата звернення 01.11.2025)
68. Landale J., Astier H. US drone crashes after encounter with Russian jet. BBC News. URL: <https://www.bbc.com/news/world-europe-64957792> (дата звернення 01.11.2025)
69. Ng K., Ma Y. How is China supporting Russia after it was sanctioned for Ukraine war?. BBC News. URL: [https:// www.bbc.com/news/60571253.amp](https://www.bbc.com/news/60571253.amp) (дата звернення 01.11.2025)
70. Obama, B. (2008, March 18). A More Perfect Union Speech. [Transcript]. American Rhetoric. – Retrieved from <http://www.americanrhetoric.com/speeches/barackobamaperfectunion.htm> (дата звернення 01.11.2025)